

MUSIKHÖGSKOLAN I MALMÖ

Lunds universitet

EXAMENSARBETE

Vårterminen 2008

Läroarbete i musik

Adriana Di Lorenzo Tillborg

Vuxna suzukibarn talar ut

En studie om konsekvenserna av Suzukimetoden i fem vuxnas liv

Handledare: Kristina Holmberg

Title: Adults who have been suzuki children speak out – A study of the consequences of the Suzuki method in five adults's lives

Author: Adriana Di Lorenzo Tillborg

Abstract

This study deals with a quite unexplored field: the consequences that the Suzuki method, that among other things is based on learning by listening and early beginning, can have on a child's life. This can be useful for those general interested, for Suzuki teachers and even for those who are critical to the Suzuki method and have asked for more research about it.

I have performed interviews with five adults who have all grown up with the Suzuki method of learning in Sweden. Based on their answers I have also analysed their experiences in relation to Suzuki's view on child development, the thirteen basic principles of the Suzuki method, Howard Gardner's opinion on the Suzuki method and previous research in Sweden. The result shows that the Suzuki method has had a predominantly positive effect on the development of those interviewed, but it also shows that four of them have experienced negative consequences in their lives because of the method on at least one concerning. One of the conclusions in this thesis is that the Suzuki method is a very good teaching method that can continue to be developed and improved.

Keywords: instrument teaching, intelligences, music education, personal development, Suzuki method.

Sammanfattning

Denna uppsats behandlar ett ganska outforskat område, nämligen vilka konsekvenser för livet ett barn kan få till följd av instrumentalundervisning enligt Suzukimetoden, som bland annat innebär gehörsinläring och tidig start. Detta kan komma till nytta för allmänt intresserade, lärare som undervisar enligt metoden och även de som är kritiska till Suzukimetoden och har efterlyst mer forskning kring följderna av den.

Jag har använt mig av intervjuer med fem vuxna som har växt upp med suzukiundervisning i Sverige och analyserat dem utifrån Suzukis syn på barns utveckling, Suzukimetodens 13 byggstenar, Howard Gardners uppfattning om Suzukimetoden samt tidigare forskning. Resultatet visar att Suzukimetoden har haft en övervägande positiv inverkan på deras utveckling, men visar också på att fyra av informanterna har upplevt negativa konsekvenser av metoden i minst ett avseende. En av slutsatserna är att Suzukimetoden är en mycket bra undervisningsmetod som kan fortsätta att utvecklas och bli ännu bättre.

Sökord: instrumentalundervisning, intelligenser, musikpedagogik, personlig utveckling, Suzukimetod.

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Bakgrund	4
2.1. Suzukimetoden och barns utveckling.....	4
2.2. Suzukimetodens 13 byggstenar.....	6
2.3. Tidigare forskning.....	7
2.4. Sammanfattning.....	8
3. Syfte och forskningsfråga.....	10
4. Metod	11
4.1. Kvalitativ metod.....	11
4.2. Urval.....	11
4.3. Intervjuernas utformning.....	12
4.4. Intervjusituationen.....	12
4.5. Etiska överväganden.....	12
4.6 Bearbetning av materialet	13
5. Resultat	14
5.1. Del ett	14
5.2. Del två	31
6. Diskussion	44
6.1. Resultatet och barns utveckling.....	44
6.2. Resultatet och Suzukimetodens byggstenar.....	47
6.3. Resultatet och tidigare forskning.....	48
7. Slutsatser och vidare forskning	50
Referenser	52
Bilaga (intervjuguide).....	53

1. Inledning

Min första kontakt med Suzukimetoden var under barndomen i João Pessoa, en kuststad i nordöstra Brasilien. Där fanns nämligen två huvudgrupper av barn och ungdomar som spelade fiol: de som spelade enligt Suzukimetoden och de som inte gjorde det. Jag tillhörde den sistnämnda kategorin vilken också kritiserade och tog avstånd från Suzukimetoden. I mitt fall blev alltså Suzukigruppen *dom-gruppen* som beskrivs av Svedberg (2003). En sådan grupp är viktig för att definiera *vi-gruppen* eftersom dess medlemmar uppfattas som avvikande. Rykten och fördomar om den andra gruppen blir vanliga och det var precis det som hände under min barndom. ”Vi” tyckte självklart att vi var bättre än ”dom” eftersom vi kunde läsa noter flytande och hade en jättebra orkester. ”Dom” tyckte däremot att de var bättre eftersom de kunde spela på gehör väldigt bra och lärde sig väldigt avancerade stycken utantill.

När jag gick musikerutbildningen vid Musikhögskolan i Malmö gick jag även kurser i metodik och började analysera olika metoder så att mina elever skulle få det allra bästa. Jag började även samtala med andra violinister och pedagoger om våra musikaliska bakgrunder och om olika undervisningsmetoder.

Eftersom Suzukimetoden är en av 1900-talets mest omtalade instrumentalmetoder ville jag bilda min egen uppfattning om den, grundad på fakta och inte på rykten och fördomar. Därför läste jag litteratur om ämnet och sökte sedan till suzukilärarytbildningen på Suzukiinstitutet i Köpenhamn.

Efter att ha läst Suzukis bok *Kunskap med kärlek* (1977/1969) insåg jag att jag delade hans uppfattning gällande barn och utbildning: alla kan lära sig att spela om de bara får en bra fostran och träning. Som pedagog har man stort inflytande på eleverna, inte bara tekniskt och musikaliskt utan även på deras personliga utveckling. Suzuki menar att pedagoger kan bidra till att forma barnen till harmoniska människor med instrumentalundervisning som medel.

Flera kritiker till Suzukimetoden har efterlyst en undersökning som behandlar de äldre suzuki-eleverna. Man undrar bland annat hur suzuki-elever blir som vuxna, hur många som fortsätter att spela under hela skoltiden samt om metoden verkligen har hjälpt dem i sin utveckling. Denna uppsats handlar just om detta.

Resultatet i denna undersökning hoppas jag ska kunna bidra till ökad kunskap om vilka effekter Suzukimetoden kan ha på elevernas uppväxt i Sverige. Min förhoppning är att detta arbete ska komma till nytta för allmänt intresserade, föräldrar som funderar kring barnuppfostran och utbildning samt pedagoger, men främst riktar sig studien till suzukilärare i syfte att bidra till nya infallsvinklar om metoden.

I denna uppsats vill jag först ge en beskrivning av Suzukimetoden. I kapitel 2 beskriver jag därför hur metoden syftar till helhetsutveckling, hur den beskrivs och kritiserar av Howard Gardner, metodens 13 byggstenar samt en del av forskningen som har gjorts om den i Sverige. I kapitel 3 berättar jag om syftet med mitt arbete och min forskningsfråga för att i kapitel 4 förklara vilken metod jag har valt till undersökningen och hur den har gjorts. Kapitel 5 innehåller undersökningens resultat. I kapitel 6 diskuterar jag resultatet för att slutligen i kapitel 7 dra egna slutsatser och ge förslag till vidare forskning.

2. Bakgrund

I detta avsnitt kommer jag först att berätta om Suzukimetodens grundare, Shinichi Suzuki, och om hans syfte att utveckla hela människan med sin metod. Sedan följer Gardners syn på metoden, de 13 byggstenarna samt en del av forskningen som har gjorts om metoden i Sverige.

2.1. Suzukimetoden och barns utveckling

Shinichi Suzuki föddes den 17 oktober 1898 i Nagoya, Japan. Han var son till en fiolbyggare och hans första kontakt med fioler var just i sin fars violinfabrik, men han började inte spela fiol förrän vid 17-års ålder, efter att ha hört hur en fiol kunde låta och blivit berörd. År 1945, efter många års erfarenhet som violinist och pedagog, grundade Suzuki *Talent Education-rörelsen* i Japan. Syftet med rörelsen var (och fortsätter att vara än idag) att utveckla barnens talanger. Enligt Suzuki är alla barn födda med många talanger som behöver stimulering och uppmuntran för att kunna utvecklas (Suzuki, 1977/1969). Numera är metoden känd världen över som *Szukimetoden*.

Szukimetoden bygger på *modersmålsmetoden*, det vill säga hur barn lär sig att tala sitt modersmål. Suzuki (1977/1969) ansåg att modersmålsmetoden var den perfekta inlärningsmetoden eftersom alla barn i hela världen lär sig sitt modersmål och därför ville han hitta hemligheten med metoden för att kunna överföra den till andra ämnen. Enligt Starr (2003/1976) visar Suzukis observationer på modersmålsmetoden att barnet får:

- omgivningens stimulans,
- konstant upprepning för att åstadkomma första ordet,
- mer uppmärksamhet från föräldrarna när det börjar tala,
- naturlig utvecklingen genom daglig övning samt
- entusiasm och lycka vid varje erövrande av en ny förmåga.

Utifrån modersmålsmodellen skulle instrumentalmetoden utveckla inte bara instrumenttekniska och musikaliska färdigheter, den skulle utveckla hela människan med musik som medel.

Szukis mångåriga erfarenhet av undervisning av barn fick honom att inse att miljö, inte arv, är den determinerande faktorn i ett barns utveckling. Därför är metoden till för alla barn och inte för vissa utvalda. Hans uppfattning är att begåvning inte ärvs utan kan utvecklas hos alla människor med rätt utbildning. Det som kan skilja människor åt är att vissa anpassar sig snabbare medan vissa anpassar sig långsammare till sin omgivning (Suzuki, 1977/1969).

Suzuki trodde att man med hjälp av en kärleksfull undervisning kunde hjälpa barnen att bli lyckliga och harmoniska människor (Saxin & Jansen Brodin, 2000). Han har gått ännu längre i sitt resonemang och sagt att vi med utbildning och fostran kan få mer fred och förståelse mellan människorna i en värld där människorna känner sig lyckliga och harmoniska (Suzuki, 1977/1969). Men vad är då en harmonisk och lycklig människa? Saxin och Jansen Brodin (2000) säger att en lycklig människa har tre viktiga egenskaper: hon är handlingskraftig, utållig och har disciplin, vilket också leder till kunskaper. Saxin och Jansen Brodin säger också

att för att bli lyckliga människor krävs det i första hand att de närmaste människorna i omgivningen, oftast föräldrarna, ger den nödvändiga uppfostran i form av konstant repetition. Musiken är då ett gott medel som kan användas. Dominique (1999) skriver också om musik som ett medel för att utveckla fantasin, minnet, koordinationsförmåga, koncentrationsförmåga och sinnet för konst.

Barn, förälder och lärare har var och en viktiga roller i inlärningsprocessen (Saxin & Jansen Brodin, 2000). Alla interagerar med varandra så att det byggs en personlig kontakt inte bara mellan lärare och elev men även mellan lärare och förälder. På så sätt kan läraren och föräldern hjälpa varandra i barnets utvecklingsprocess (Starr, 2003/1976).

Gardners perspektiv

I sista kapitlet av sin bok *De sju intelligenserna* (1994) skriver Howard Gardner ett antal sidor om just Suzukimetoden. Han beskriver Suzukimetoden utifrån sina iakttagelser av Suzukimetoden i Japan, egna erfarenheter som suzukiförälder samt en undersökning av metoden av Lois Taiuchi vid Harvarduniversitet.

Enligt Gardner kommer många suzukibarn från musikaliska familjer. Han säger att Suzukis mål med sin metod var att skapa individer med starka, bejakande och tilltalande personligheter och den instrumentala utbildningen var bara ett medel för att uppnå detta. Därför anser Gardner att det är oviktigt om många suzukielever slutar spela när de blivit tonåringar. Gardner tycker att det ändå kan vara bra att påpeka att fem procent av alla suzukielever blir framgångsrika musiker och att antalet suzukielever vid västerländska musikkonservatorier (t.ex. Julliard School i New York) ständigt växer.

Gardner anser att Suzukimetoden är en framgångsrik metod, men som alla metoder har den också negativa sidor. Här kommer jag att sammanfatta de positiva sidorna som han anser att metoden har:

- Eleverna kan i unga år spela avancerade stycken på sitt instrument med inlevelse, stillfullt och felfritt. Gruppframträdanden blir samspelta.
- Utbildningsprogrammet är väldigt väl strukturerat så att barnet gör framsteg utan att behöva uppleva frustration och bakslag.
- Stödet från föräldrarna är väldigt starkt och instrumentet blir ett medel som stärker föräldrakontakten.
- Föräldrarna behöver varken tjata eller muta för att få barnet att öva, eftersom barnet hela tiden blir motiverad av att föräldrarna spelar och av att se de andra barnens utveckling i gruppen. Dessutom känner barnet lust till att spela de styckena som dagligen spelas i stereon.
- Elevernas framsteg lyfts fram och tävling mellan eleverna uppmuntras inte.
- Barnet börjar bekanta sig med musik redan innan den formella undervisningen startas så att musik blir lika naturligt som talspråk.
- Barnet får mycket gruppundervisning, vilket är viktigt eftersom barn härmar sina jämnåriga.

Gällande metodens negativa sidor sammanfattar jag nedan vad Gardner tycker:

- Metoden är extremt inriktad på gehör vilket försvårar inläringen av notläsning.
- Musiken som spelas är enbart västerländsk konstmusik från barocken till och med romantiken vilket kan ge barnen en begränsad musiksmak.
- Metoden bygger till stor del på slavisk och okritisk efterbildning av vissa tolkningar. Variationer, improvisation, eget komponerande och egen tolkning uppmuntras inte. Tolkning och improvisation är enligt Gardner omöjliga att ha inom ramen för en metod som bygger på imitation.
- Barnet följer ett strikt schema och allt är förutbestämt.
- Suzuki koncentrerade sig på en enda intelligens: musikalitet. Enligt Gardner har varje människa minst sju olika intelligenser som bör beaktas vid utbildning, bland dessa: språklig, musikalisk, matematisk, visuell, kroppslig, social samt intrapersonell (självkänedom).
- Metoden kräver stora personliga uppoffringar. Barnet ägnar massor av timmar i veckan åt att utveckla en enda intelligens på bekostnad av andra. Det ställs stora krav på modern (som oftast är den föräldern som ansvarar för barnuppfostran i den japanska kulturen).

Gardner jämför Suzukimetoden som bedrivs inom ramen för den japanska kulturen med den som bedrivs i andra kulturer och säger att i samhällen där mödrar inte engagerar sig lika mycket blir metoden betydligt mindre framgångsrik och de praktiska resultaten blir ungefär likvärdiga med ”vanliga” musikpedagogiska metoderna. Att metoden har blivit så framgångsrik i Japan beror till stor del på att den harmonierar med de värderingar, möjligheter och institutioner som finns i det omgivande samhället. Han menar att ett sådant pedagogiskt program bara kan exporteras om det redan finns liknande ”stödsystem” i den nya kulturen, eller om förändringar görs så att programmet passar ihop med värdlandet.

Han anser att det kan vara värt att fundera över om Suzukimetoden kan genomgå vissa förändringar som reparerar bristerna utan att fördärva metodens positiva sidor. På så sätt skulle metoden kunna bli en ännu bättre undervisningsmetod.

2.2. Suzukimetodens 13 byggstenar

Den första suzukigruppen i Sverige bildades i Göteborg 1971 (Saaw-Schillen, 1993). Svenska Suzukiförbundet, SSZ, grundades 1983. Utifrån Suzukis intentioner beskriver SSZ att Suzukimetoden vilar på 13 byggstenar. Dessa återger jag här med korta förklaringar, delvis hämtade från Andersson (1994) och delvis från Starr (2003/1976).

Tidig start: Barnet bör få en kärleksfull och musikrik miljö redan från födseln, eller till och med redan innan födseln. Detta lägger grunden till den formella undervisningen, som kan påbörjas vid tre till fem årsåldern.

Lyssnande: Att lyssna på musik är en viktig del av den dagliga övningen. I början lärs allt in på gehör och därför är det väldigt viktigt att utveckla lyssnandet.

Alla kan: Den pedagogiska utgångspunkten är att alla barn föds med många anlag men att barnet måste få stimulering och uppmuntran för att dessa anlag ska utvecklas till egentlig talang. Om barnet kan lära sig att tala, kan det lära sig att spela.

Föräldern: Undervisningen inleds med en föräldrakurs där föräldrarna får en förståelse för metodiken och filosofin bakom den. De får lära sig de praktiska grunderna på instrumentet och närvara vid barnets lektioner så att de kan vara handledare i övningen hemma. Genom att föräldern börjar blir barnet motiverat till att också få börja spela och lära sig mer än föräldern. När barnen är mycket små är det föräldrarna som ansvarar för övningen och ansvaret flyttas gradvis till barnet ju äldre det blir.

Individualiserad lektion: Varje elev får en individualiserad lektion per vecka där läraren visar hur barn och förälder skall arbeta hemma.

Grupplektion: Eleverna spelar tillsammans regelbundet. Målet är en grupplektion i veckan.

Tonen: Tonbildningen finns hela tiden i centrum på lektionerna och vid övningen, redan på nybörjarstadiet. Detta kallas tonalisation.

Arbetsätt: Alla stycken i Suzukis repertoar är ordnade i en pedagogisk följd och innehåller moment som leder elevens spelförmåga vidare till nästkommande stycke. Progressionstakten är hög så man bör arbeta med varje stycke tills elevens förmåga blir tillräckligt utvecklad för att gå vidare. Suzuki lägger vikt vid att undervisningen hela tiden tar som utgångspunkt vad eleven har lärt och man koncentrerar sig på en sak åt gången.

Repetition: Alla stycken i suzukirepertoaren repeteras ständigt. Elevens repertoar ökar därför hela tiden och eleven är alltid förberedd för omedelbar konsert.

Memorering: Varje stycke i suzukirepertoaren spelas upp utantill.

Notläsning: Barnen ska till en början inte vara bundna till noter, men när de är mogna för det och har uppnått viss spelförmåga undervisas de i notläsning och musikleära.

Repertoar: Suzukirepertoaren gäller som en röd tråd och inget stycke hoppas över. I takt med ökade kunskaper och spelförmåga bör annan repertoar spelas jämsides.

Konserter: Eleverna skall ges tillfälle att framträda inför publik så snart som möjligt. Det kan ske helt informellt i hemmet, inför gruppen eller i större sammanhang med många medverkande. Som publik får eleven meningsfulla tillfällen att lyssna till musik. Konserter stimulerar deras spelglädje som alltid måste stå i fokus.

2.3. Tidigare forskning

Det har forskats om suzukiundervisning vid högskolor och universitet i ett flertal länder. Eftersom min undersökning inriktar sig på den svenska suzukiundervisningen har jag valt att behandla den tidigare forskning som har gjorts på området vid de svenska högre musikinstitutionerna. I mina efterforskningar har jag funnit att sex uppsatser har skrivits inom området i Sverige och här kommer jag att kort beskriva de tre uppsatserna som jag anser vara mest relevanta för min undersökning.

Saaw-Schillen (1993) undersökte Suzukimetoden i Sverige utifrån suzukilärarnas perspektiv. Hon skickade enkäter till åtta suzukipedagoger i Malmö och Lund och fick svar ifrån sex av dem. Frågorna handlade om hur suzukipedagogerna resonerade kring Suzukis filosofi och om vilka problem de stötte på inom arbetet. Svaren på hennes enkäter är väldigt olika och visar att inte alla suzukilärare har Suzukis filosofi som grund till sin undervisning. Bland annat visar svaren på att hälften av de tillfrågade inte tror att alla barn har lika stora förutsättningar för en god musikalisk utveckling, vilket man enligt Saaw-Schillen borde tro som suzukilärare.

När de tillfrågade jämför suzukieleven med den ”vanliga” eleven nämner de att suzukieleven: har större motivering, har större engagemang, har bättre memoreringsförmåga, har bättre scenvana, gör snabbare framsteg, har säkrare intonation, har bättre klang, har stöd av föräldrarna, övar, har ett försprång samt ser instrumentet som något självklart i tillvaron. Alla lärare anser att notläsning är nödvändigt. En lärare tycker att barnet ska komma i kontakt med notsystemet då undervisningen börjar, vilket inte överensstämmer med grundidéen enligt Saaw-Schillen. De andra anser att notläsningen ska introduceras först efter cirka tre års undervisning. Alla instrumentgrupper använder sig av suzukiböckerna men alla lärare kompletterar med annan repertoar. Saaw-Schillen kommer fram till den slutsatsen att vi inte har en renodlad suzukiundervisning i Sverige, utan lärarna anpassar metoden till den svenska kulturen, även om Suzukis filosofi ligger till grund för pedagogernas arbete.

Anderssons (1994) undersökning grundar sig på en omfattande enkätundersökning som behandlar suzukiundervisningen utifrån föräldrarnas perspektiv. Hans resultat visar att suzukiundervisningen i Sverige följde då metodens byggstenar och att metoden borde införas i fler kommunala musikskolor, vilket i så fall kräver fler utbildade suzukipedagoger. Andersson nämner olika kritiker till metoden, som anser att Suzukimetoden tvingar fram tekniskt skickliga barn som är helt oförstående till vad de gör. En annan kritik mot Suzukimetoden är att den är beroende av föräldrarnas delaktighet men det är inte alla föräldrar som kan ge den tid som behövs för att metoden ska fungera.

Dominiques (1999) undersökning beskriver elevernas, föräldrarnas och lärarnas uppfattningar om Suzukimetoden samt hennes egen tolkning av undervisningen som hon har observerat. Åtta elever (tvärflöjtselever), den ene av deras föräldrar samt deras två lärare blev intervjuade. Hon observerade deras enskilda lektion och/eller grupplektion. Slutsatsen är att Suzukimetoden upplevs som mycket positiv av elever, föräldrar och lärare, men att det inte är alla barn som har möjlighet att delta i den på grund av ekonomiska och sociala skäl. Dominique behandlar också kritiken mot Suzukimetoden. Kritikerna menar bland annat att Suzukis synsätt är behavioristisk, att den gör barnen till musikmaskiner, att musik inte kan härmas eftersom den är ett uttrycksmedel, att det är för lite lek och för mycket allvar i suzukiundervisningen, att repertoaren är begränsad, att barnets skapande inte ges någon plats, att suzukimaterialet saknar text samt att improvisation saknas. Dominique kunde dock i sina observationer och intervjuer märka att lärarna använde annan repertoar och improvisation som komplement till suzukirepertoaren. Eleverna blev också uppmuntrade till att använda sin egen fantasi. En annan sak som hon kunde konstatera var att eleverna hade bra självförtroende.

2.4. Sammanfattning

Suzuki utvecklade sin instrumentalmetod utifrån egna observationer av modernmålsmetoden eftersom han ansåg att detta var den mest effektiva inlärningsmetoden. Han ville med metoden hjälpa barns utveckling. Gardner beskriver Suzukimetoden som en övervägande bra metod, men med vissa negativa sidor. I kapitel 6 kommer jag att diskutera resultatet i denna un-

dersökning i förhållande till Suzukis syn på helhetsutveckling samt Gardners beskrivning av metoden.

Suzukimetoden i Sverige bygger på Svenska Suzukiförbundets 13 byggstenar. Saaw-Schillen kommer i sina slutsatser fram till att det inte bedrivs ren suzukiundervisning i Sverige, medan Andersson menar att metoden bedrivs enligt de 13 byggstenarna. Detta kommer jag att lyfta vidare i diskussionen. Dominique kommer fram till att Suzukimetoden upplevs som positiv av elever, föräldrar och lärare. Hon kommer även fram till att suzukilärarna använder annat material och uppmuntrar eleverna att använda sin egen fantasi samt att eleverna har bra självförtroende. Även dessa slutsatser kommer att ligga som grund för diskussioner i kapitel 6.

3. Syfte och forskningsfråga

Syftet med mitt arbete är att undersöka hur Suzukimetoden i Sverige påverkar och formar elevernas liv.

Min forskningsfråga är: Hur upplever före detta suzuki elever att metoden har påverkat dem?

Grundfrågan kan utifrån bakgrunden om Suzukimetoden delas in i följande delfrågor:

- Hur har suzuki elevernas relation till sina föräldrar påverkats av Suzukimetoden?
- Hur har suzuki elevernas koncentration, självdisciplin och uthållighet påverkats av metoden?
- Hur har deras självförtroende och sociala kompetens påverkats av metoden?
- Hur har suzuki undervisningen påverkat utvecklingen av deras instrumenttekniska färdigheter?
- Hur har deras kreativitet och musikalitet blivit påverkade?
- Vilka negativa följder kan suzuki undervisning ha haft på dem?

4. Metod

I detta kapitel kommer jag att förklara mitt val av metod samt att beskriva metoden som jag har använt mig av. Även etiska överväganden som har gjorts kommer att redogöras här.

4.1. Kvalitativ metod

Eftersom min forskningsfråga handlar om upplevelser och känslor har jag funnit lämpligt att göra en kvalitativ undersökning. Kvalitativa studier är att föredra när man försöker hitta mönster genom att undersöka människors sätt att tänka (Trost, 1997), vilket är syftet med min undersökning. Det är inte min avsikt att räkna hur många procent av suzuki eleverna som har upplevt suzukiundervisning på samma sätt, utan att få reda på hur varje individ har upplevt sin suzukitid.

Enligt Trost utmärks kvalitativa intervjuer av att man ställer enkla och raka frågor och får komplexa och innehållsrika svar, så att man efter bearbetning av materialet kan finna intressanta åsikter och mönster. Utifrån dessa kunskaper och med tanke på syftet med min undersökning har jag bestämt mig för att göra kvalitativa intervjuer.

4.2. Urval

För att undersöka huruvida de barn som idag får suzukiundervisning i Sverige blir påverkade av metoden i sin utveckling som människor skulle jag behöva göra en *långtidsundersökning*, som det beskrivs av Wood (1999) och följa upp ett antal elever under flera år tills de blivit vuxna. En sådan undersökning ryms inte inom ramarna för en C-uppsats och därför har jag valt att begränsa mitt urval till vuxna som växte upp med Suzukimetoden. Med vuxna menar jag de som har fyllt 20 år och därmed inte är tonåringar längre. Min första handledare, Hartwin Naumann, och jag kom överens om att en bra undersökningsgrupp kunde vara unga vuxna mellan 20 och 25 år, då de har suzukitiden bakom sig samtidigt som den troligtvis fortfarande känns nära och lätt att minnas.

I denna undersökning är det ointressant om urvalet av intervjupersonerna är representativt för hela målgruppen eftersom det inte är min avsikt att göra en statistisk undersökning. Det som jag har tagit hänsyn till i urvalet av informanter är att få en så stor variation som möjligt utifrån en variabel av betydelse för undersökningen. Detta kallas för *strategiskt urval* (Trost, 1997). Variabeln jag har använt mig av är yrke och jag har delat in den i följande möjliga kategorier:

1. musiker (eller musikerstudent),
2. musiklärare (eller musiklärarstudent),
3. annat yrke (eller student inom annat yrke).

Sedan har jag valt mina informanter så att varje kategori skulle bli representerad. Geografiska och tidsmässiga begränsningar har gjort att kategorierna ett och tre representeras av två informanter var, medan kategori två representeras av en informant.

Förutom ovanstående variabeln har jag försökt få en stor variation när det gäller informanternas suzukilärare, genom att välja informanter från olika svenska orter. Jag kommer inte att avslöja vilka orter de intervjuade kommer ifrån eftersom jag anser att detta skulle riskera deras konfidentialitet (se rubrik 4.5.). Dessutom vill jag undvika att det tolkas som om varje informant representerar alla suzukielever för just sin ort.

4.3. Intervjuernas utformning

Intervjuerna har börjat med frågor som har behandlat personlig information och fakta om suzukitiden (se bilaga). Detta har jag gjort för att få den intervjuade i rätt stämning för att komma ihåg tiden som suzukielev och börja reflektera. Sedan kommer frågor om den intervjuades reflektioner om sin suzukitid och om huruvida den har inverkat på dennes liv.

Intervjuerna har mest liknat *ostandardiserade intervjuer*. Fördelen med ostandardiserade intervjuer är deras öppenhet (Kvale, 1997). Utan någon standardteknik eller bestämda regler har jag under intervjusituationen haft möjlighet att följa upp nya tankar som kommit till.

Största delen av intervjun har haft *låg grad av strukturering*, vilket innebär att jag har använt mig av öppna frågor utan fasta svarsalternativ. Fråga 15, som är uppdelad i 18 olika punkter, har haft *hög grad av strukturering*, vilket innebär att frågorna har haft fasta svarsalternativ (Patel & Davidson, 2003). Även om fråga 15 har haft hög grad av strukturering har informanterna kunna tala fritt kring varje punkt. Dessa 18 olika punkter har jag sammanställt i resultat del 2. Punkterna har jag valt utifrån min forskningsfråga, Gardners sju intelligenser (se Gardners perspektiv i kapitel 2.1.) samt de olika egenskaperna som påverkas av Suzukimetoden enligt tidigare forskning (kapitel 2.3.).

4.4. Intervjusituationen

Varje informant har blivit intervjuad enskilt. En av intervjuerna har ägt rum i hemmiljö medan de fyra övriga har ägt rum på caféer i olika svenska orter.

Intervjuernas längd har varierat från cirka 20 till cirka 50 minuter. Detta kan till en viss del förklaras av att jag har givit informanterna stort utrymme till att berätta historier och egna reflektioner relaterade till ämnet och vissa informanter har velat berätta mer än andra.

Jag har inspirerats av *hermeneutiken* och då har det hänt att jag under intervjun givit exempel från mina egna erfarenheter samt att jag har visat medkänsla för att nå en djupare förståelse av individen (Patel & Davidson, 2003).

4.5. Etiska överväganden

Jag har berättat för intervjupersonerna att min avsikt med undersökningen har varit att få ta del av deras tankar kring den egna suzukitiden. De har gett sitt samtycke till att bli intervjuade och till att intervjuerna skulle bli inspelade.

Informanterna har redan innan intervjusituationen accepterat att jag skulle hantera deras information konfidentiellt och att intervjumaterialet endast skulle användas i min uppsats. Med *konfidentiell* menar jag att jag känner till vilka informanterna är men det är bara jag som har tillgång till de uppgifterna (Patel & Davidson, 2003). Anledningen till att jag har valt att be-

handla informationen konfidentiellt är att jag ville att informanterna skulle kunna prata fritt utan att behöva vara rädda för att avslöja något personligt om sig själva. Detta kan vara lättare att uppnå om den intervjuade redan i förväg vet att informationen kommer att behandlas konfidentiellt.

För att skydda varje informants identitet kommer jag varken att avslöja kön, ålder, hemort, instrument eller lärarens namn.

4.6 Bearbetning av materialet

Intervjuerna har spelats in och sedan har jag transkriberat varje intervju ordagrant. De intervjuade har fått ta del av det transkriberade materialet. En av informanterna hade en rättelse att göra: det stod nämligen att informanten hade fått undervisning i fel ort. De övriga informanterna hade inte något att tillägga eller ändra.

Alla citat i resultatkapitlet är hämtade direkt från transkriptionerna, så det handlar om talspråk. När jag inte använder citat i resultatkapitlet handlar det om min egen berättarröst efter att ha omvandlat deras talspråk till mitt skrivspråk utan att tolka eller lägga in personliga värderingar. Den hermeneutiska tolkningen kommer in i diskussionen (kapitel 6).

Med hänsyn till kravet på konfidentialitet, har jag i vissa citat kodat informationen. [Instrumentet] används till exempel varje gång en informant refererar till sitt eget instrument.

Som hermeneutiskt inspirerad forskare har jag haft min förförståelse som en naturlig utgångspunkt under hela processen, från förberedelserna inför intervjun till tolkningsprocessen. Som hermeneutisk forskare är såväl teoretiska kunskaper som subjektiva och känslomässiga erfarenheter viktiga i genomförandet av studien (Patel & Davidson, 2003).

5. Resultat

I det här kapitlet kommer jag att redovisa resultaten jag har fått genom intervjuerna. Jag har delat in resultatet i två delar. I del ett har jag varje informants berättelse om sin egen suzuki-tid. De berättar sina minnen och uppfattningar om Suzukimetoden. I del två berättar informanterna om hur Suzukimetoden har påverkat olika egenskaper. Jag har valt att kalla informanterna för A, B, C, D och E.

5.1. Del ett

Första delen av resultatet innehåller varje intervju för sig eftersom jag är intresserad av att undersöka hur varje individ har upplevt sin tid som suzuki elev.

Intervju med A

Informant A tillhör kategori 2, det vill säga musklärare eller musklärarstudent, och är dessutom suzukilärare själv. Informanten har andra musikutövande i familjen, på amatörnivå. A var cirka fyra och ett halvt år vid starten för sina instrumentalstudier enligt Suzukimetoden och kan inte riktigt svara på när suzukitiden tog slut. När jag frågar vems initiativ det var att börja spela ett instrument så blir svaret:

Eh, jag har alltid varit uppväxt med musik och i och med att man fick anmäla sig när man var tre år så hade inte jag så stor talan, men vi sjöng hela tiden, så jag kan nog säga att det är ... det var mina föräldrar som fick mig att börja spela [instrumentet], men asså hade det gått längre så hade jag ju valt ett... att fortsätta med musiken. Det var liksom naturligt med musik hemma.

A tror alltså att det var föräldrarnas initiativ, men hade antagligen själv valt att börja spela ett instrument förr eller senare.

Att det blev just Suzukimetoden berodde ganska mycket på att suzukiundervisning startades i kommunen just då. Mamman tyckte att metoden var bra för den individuella utvecklingen och det var också mamma som gick föräldrakursen men båda föräldrar var delaktiga. Familjen var med i en suzukiförening.

Informant A fick bra övningsrutin från början och övade varje dag. Informanten hade två suzukilärare i perioder och båda hade suzukiutbildning. Enligt det som A minns bestod undervisningen av en individuell lektion i veckan som först var på 20 minuter och sedan utökades till 30 minuter samt en grupplektion varannan vecka. Sedan fick informanten även orkester, men A har svårt att minnas om det var utöver grupplektionerna eller istället för dem.

Notläsningen introducerades tidigt i form av pedagogiska lekar på grupplektionerna och fanns vid sidan av spelandet under hela suzukitiden. Informant A:

...det vävdes ju in, även om jag kanske inte uppfattade att det var ren notläsning...

A upplever det som att suzukilärarna undervisade enligt Suzukis motto ”kunskap med kärlek”. De håller fortfarande kontakten och har till och med samarbetat. Lärarna var bra på att även introducera annan repertoar än suzukirepertoaren, ha roligt och ”att liva upp det”. Särskilt den läraren som var nyutbildad hade mycket roliga idéer.

Familjen åkte ofta till olika suzukiläger som den egna och de närliggande föreningarna anordnade. Varje sommar åkte de till det nationella suzukilägret i Jönköping. Informanten berättar också att det fanns många möjligheter till uppspel på olika scener och för olika typer av publik under suzukitiden. Vissa konserter var mer formella medan andra var mer informella.

På frågan om de roligaste minnena från suzukitiden säger informanten:

Lägreana var nog det som jag tyckte var roligast. Och sen grupplektionerna minns jag att de alltid var roliga... vi hade roligt tillsammans... det är allvar fast det är på skoj.

Informanten lyfter fram gruppstillfällena som de roligaste under suzukitiden och förklarar att de hade roligt fast det var på allvar. Informanten pratar vidare om detta och säger följande:

Ja, men det blir en sammanhållning. Att alla liksom... det är lätt att samlas och spela och det tycker jag är rätt bra. Det är aldrig några hämningar att komma på lägreana och så där... sen kan man lära sig nytt men det är också nåt man kan spela som alla kan så man behöver inte känna att man måste lära sig nytt hela tiden. Det tycker jag är en väldigt positiv känsla.

A förklarar här att gruppsammanhållningen blir väldigt stark bland suzukibarnen och att ingen behöver vara rädd för att komma till lägren. Detta beror på att alla har en gemensam repertoar så det blir enkelt att spela tillsammans även om man inte känner varandra från början. När jag frågar om det minst roliga under suzukitiden så blir det en lång tystnad som bryts av ett "neej". Efter en ny stund tystnad så berättar informanten:

...det var väl aldrig roligt när man skulle... men det har ju egentligen inte heller nåt med suzuki att göra... inför de här lägreana att man ska repetera så att man kan och har man kommit ganska långt så inför de här lägreana så har man ju ganska många att repetera... jag kommer ihåg att min mamma försökte göra såna små scheman så att jag visste att jag hade repeterat.

Informanten syftar på att om man till exempel håller på att lära sig det sista stycke i bok fyra så har man alla stycken i bok ett, bok två, bok tre och bok fyra att repetera för att kunna riktigt bra innan man ska gå på läger. Det kan bli mycket repetition och det var inte alltid lika roligt. Informanten utvecklar den tanken:

Jag tyckte att det var så bra lärare, de är ju mina idoler fortfarande så då vill man ju inte komma till gruppen och så kan man inte. Det kanske inte var det bästa att repetera dem... alltså det finns ju alltid när man spelar konsert så det blir det alltid ofta samma låtar och då finns det ju vissa som blir...

"Bäst" fyller jag i. A går vidare med sitt resonemang och säger att det även finns vissa som inte spelas på konsert så ofta vilket kan leda till att man inte kan spela dem lika bra. Följden blir att man måste öva extra mycket på dem.

I detta skede kommer det också fram att det finns vissa stycken i suzukirepertoaren för just det egna instrumentet som informanten inte tyckte om. Idag förstår informanten att anledningen till detta är att det blir mycket svårare när man kommer upp till vissa stycken. Jag håller med och berättar själv om ett minne från ett stycke som jag var rädd för att spela eftersom det verkade så svårt. Informanten och jag diskuterar hur man som lärare kan förbereda ett

svårt stycke så att det nya inte upplevs så svårt genom att till exempel göra övningar på styckets svåra delar med eleven redan innan man börjar öva på själva stycket. A säger:

Ja, det är sådär... men det är mycket av det vad man har får dåliga minnen just med låtar och sånt var ju faktiskt, det är rätt skrämmande, det har med läraren att göra, hur man förbereder det och hur man...

Ja, så hade jag undervisat mig själv så hade jag nog inte blivit rädd för det nu när jag tänker. Men då har jag ju fått redskap. Och det är skrämmande.

Informanten är tydlig med åsikten att läraren har ett väldigt stort ansvar när det gäller att förbereda nya moment för eleven. A är suzukilärare själv och har genom suzukiutbildningen fått bra redskap för att förbereda ett sådant stycke så att eleven inte blir rädd.

A säger sig ha övervägande positiva minnen från suzukitiden. De negativa minnena kan vara vissa kriser man kan gå igenom när man spelar. Men trots kriserna betonar informanten:

Men det kan jag säga: jag har aldrig varit så där "jag vill inte spela [instrumentet]". Jag vill inte, jag vill lägga av". Aldrig! Det har aldrig kommit i min tanke. Inte vad jag kommer ihåg...

Informanten har idag en positiv uppfattning om Suzukimetoden och tycker att det är synd att många har en väldigt sträng bild av metoden. Metoden är enligt A inte fyrkantig med regler, utan det finns principer och reglerna sätter man själv.

Informanten skulle rekommendera metoden till andra och tror att det blir naturligt att de egna barnen också får spela enligt metoden. Då kommer fler positiva tankar om metoden fram:

... att det just är så positivt att man börjar så tidigt är just att man använder ju den här modersmålsmetoden... att det är mycket lättare att lära sig när man är mindre. Att alla synapserna bildas. Och det kan man märka ganska stor skillnad för just då så kroppsligt så blir man ganska stel när man är redan nio år.

A sammanfattar det som att Suzukimetoden har haft en positiv inverkan på livet och menar att man annars inte hade valt att fortsätta på "suzukispåret".

Sammanfattning

Informant A tillhör kategori 2. Informanten är den som har haft nästan uteslutande positiva upplevelser av Suzukimetoden. Informanten beskriver sina lärare som energiska och kreativa. Notläsning introducerades tidigt och annan repertoar spelades jämsides suzukirepertoaren. Suzukitiden var händelserik med många konserter, läger och små turnéer. Gruppsammanhållningen var bra och informanten fick en positiv känsla av att ha en stor repertoar som man kunde spela med andra när som helst även om det inte var så roligt att alltid behöva repetera så många stycken inför varje läger. A fick bra övningsrutin från början och övade varje dag.

A har reflekterat över sin suzukitid och kommit fram till att läraren har ett väldigt stort ansvar i att förbereda nya moment för eleverna så att de slipper känna rädsla eller ångest. Informanten har utbildat sig till suzukipedagog och har genom den utbildningen fått redskap till detta.

A har gått igenom några kriser i spelandet men har aldrig velat sluta spela. Informantens allmänna uppfattning om metoden är positiv och A menar att metoden inte är så strikt som den kan målas upp av vissa, utan det är upp till varje lärare att göra den till sin.

Intervju med B

Informant B tillhör kategori 1, det vill säga musiker eller musikerstudent. På frågan om det finns andra musikutövande i familjen svarar informanten ”alla” och förklarar att nästan hela släkten håller på med musik, många på professionell nivå. Formella instrumentalektioner enligt Suzukimetoden startades vid fyra års ålder, även om informanten redan hade börjat spela lite med mamma hemma. Det kom ganska naturligt att börja spela ett instrument när alla andra också gjorde det och B säger:

Jag lärde mig spela före jag lärde mig prata. (skratt)

B vet inte riktigt varför det blev Suzukimetoden men tror att det måste ha varit mammans idé. Föräldrarna spelar folkmusik och tycker om idén att lära sig på gehör, så det kan ha varit en bidragande orsak. Det var också mamma som följde med på lektionerna och ansvarade för övningen hemma. De övade nästan varje dag, en kvart innan skolan och lyssnade på skivan regelbundet. B tror att familjen var med i en suzukiförening.

Informantens lärare var utbildad suzukilärare. Om läraren säger B:

[Lärarens namn] lekte ju fram, så hon var väldigt pedagogisk på det sättet. Det blev ju roligt och man fick klistermärken. Hon var väldigt bra på att peppa en.

Informantens lärare motiverade eleven och gav eleven belöning. B tycker att läraren undervisade enligt Suzukis motto ”kunskap med kärlek”.

Undervisningen bestod av en individuell och en grupplektion i veckan. B åkte till sommarläggen i Jönköping i ganska många år. På frågan om det var många konserter säger B att det inte var så, utan det var en redovisning per termin med gruppen. Konserttillfällen fick informanten med familjen istället. B var inte med i någon orkester och säger att:

Noter fanns inte överhuvudtaget. Nej. Det lärde jag mig sen.

Beslutet att satsa på musikeryrket togs under gymnasiet när B inte längre var suzukielev, så högskoleförberedelser kom efter suzukitiden.

Bland minnena från suzukitiden vill informanten berätta följande:

Ja, när jag skulle spela [namnet på stycket], i gruppen då, det var inte mer än tre-fyra andra som hade kommit så långt, då spelade vi tillsammans på någon föräldrakonsert, och då vann jag! Jag kom först till slutet! (skratt) Jag var väl ivrig och ville vara först och utmärka mig på många sätt. Då fick jag beröm för att jag vann. (skratt). Det är såna minnen jag har liksom...

B spelade stycket så pass fort, snabbare än alla andra och kom därför till slutet först. B upplevde detta som en vinst då. På frågan om det roligaste minnet kommer även andra saker fram:

Nej... ingenting direkt så... det mesta var... det var roligt att få godis efter lektionerna. (skratt) mamma mutade mig lite... (skratt). Det roligaste var nästan när man hade lärt sig något svårt så man kunde spela på familjekonserterna. Då man kunde visa och man fick beröm. Fast det tänker man inte på då. Det är något man tänker på nu.

Först är det inget särskilt som informanten minns, förutom historien om att komma först till slutet, men sedan berättar B om att få belöning i form av godis och om att få beröm när man hade spelat upp ett svårt stycke. Informanten får också berätta om det finns några negativa minnen:

Inte direkt. Det är ju såklart, man blir ju lite tvingad på nåt sätt ... och det där kvart i sju på morgonen var inte så himla kul alltid. Men det var liksom inga men. Det är ju snarare att man tackar för det nu. Att det blev så ofta som det blev. Att mina föräldrar gjorde så... nu är man tacksam.

Återigen svarar informanten först med att säga att det inte finns något särskilt, men berättar sedan om det svåra med att ha fasta övningsrutiner tidigt på morgonen. Idag ses detta negativa som något positivt, något som B tacksam för. att det Jag frågar om B har mest positiva eller negativa minnen.

Suzukimetoden är verkligen... det är ju mycket mer positivt än om man skulle gå till den ryska skolan eller... övriga tekniker... så att ganska positivt. Ja. Det är ju en speciell sak att man får hjälp av sina föräldrar med övningen. Fast å andra sidan så kan det blir mer att... det kan bli väldigt lätt så att om föräldrarna har spelat själva eller hade en dröm tidigare om att spela så kan det vara så att de lever igen det på en själv, men jag tror att man lär sig ändå på ett mycket roligt sätt.

Enligt informanten kännetecknas Suzukimetoden av att det är roligt och positivt att spela, men det positiva med föräldrastödet kan bli negativt om föräldrarna går för långt. Senare under intervjun utvecklar informanten den tanken:

Om man jämför med den ryska skolan, som är det enda jag kommer på som man kan jämföra med, så tror jag att det är mycket roligare. Man låter barnet vara ett barn. Långt ifrån vad man kan göra i den ryska skolan där man tvingar barnet att öva fyra timmar om dan. Det är klart att det finns såna suzukiföräldrar också.

Sedan går vi in på vad B tycker saknades i utbildningen och svaret blir att man kanske skulle ha lärt sig noter lite tidigare. B spelade bara på gehör fram till 15-års ålder. En annan sak som kommer fram är att B hade samma lärare i nio år och det kanske hade varit bra att få en annan lärare.

Informant B skulle absolut rekommendera metoden för andra och menar att man får fantastiskt försprång om man jämför med dem som enligt B börjar för sent när de börjar på musikskolan. Vissa instrument kräver enligt B att man börjar tidigt "för att det ska sitta mer naturligt". B skulle också vilja att de egna barnen, när de kommer, börjar spela enligt Suzukimetoden.

Informant B kan sammanfatta det som att Suzukimetoden har haft en positiv inverkan på livet. Jag ger informanten möjlighet att berätta om något som kan vara viktigt att lyfta fram och då berättar B att det är viktigt att ha en entusiastisk lärare. B vet inte om alla suzukilärare är

entusiastiska som sin lärare, men tycker att det krävs. B jämför med andra instrumentallärare och säger:

Och det är ju annars vad man kan säga om musikskolan, att lärarna är nästan tvungna att sitta där känns det som i vissa fall. Egentligen skulle de ha varit solister, eller turnerat runt men... entusiasmen finns ju inte. I alla fall har jag upplevt.

Jag håller med om att detta är viktigt och B fortsätter:

Ja, att läraren brinner för det så att man själv förstår att det här är nåt kul. (tystnad)
Sen är det ju fint att föräldrarna också är med och lär sig spela och att man härmar.
För allting som man gör som barn handlar ju om att man härmar sina föräldrar. Det är det som är självklarheten.

Jag frågar om det något mer och fler synpunkter kommer fram:

... Suzukimetoden bör ju avslutas i rimlig ålder, tonåring typ... man bör inte fastna för länge bland barnen.

Sammanfattning

Informant B tillhör kategori 1. B har också haft övervägande positiva minnen av Suzukimetoden. B övade varje dag tidigt på morgonen och lyssnade på suzukiskivan regelbundet. Informanten beskriver sin lärare som väldigt pedagogisk och bra på att uppmuntra samt ge beröm och belöning. B hade inte så många konserter inom suzukisammanhang men minnena från suzukitiden innehåller ett gruppuppspel då B spelade fortast av alla. Informanten beskriver suzukiundervisning som ett roligt sätt att lära sig spela.

Informanten tycker att man som suzukielev får ett försprång jämfört med de eleverna som börjar spela senare på Musikskolan. B tycker också att det är viktigt att ha en entusiastisk lärare, som B själv hade, men som enligt B saknas på Musikskolan.

Föräldrastödet är positivt och barnen härmar ju alltid sina föräldrar, så det är bra att föräldrarna lär sig spela men B betonar det negativa i att vissa föräldrar försöker förvekliga sig själva genom barnen. En annan negativ sida med sin suzukitid är att notläsningen aldrig introducerades, i alla fall inte så länge som B gick för sin suzukilärare (till 15-års ålder). Att ha samma lärare i nio år har informanten också upplevt som negativt. Sist säger B att "Suzukimetoden bör avslutas i rimlig ålder" och att man inte bör "fastna för länge bland barnen".

Intervju med C

Informant C tillhör kategori 3, det vill säga annat yrke, men har tidigare tillhört kategori 1, det vill säga musiker eller musikerstudent. Informanten har andra musikutövande i familjen, både på amatör och på professionell nivå. C var fem år vid starten för instrumentalstudierna enligt Suzukimetoden och spelade enligt metoden fram till 15 eller 16 års ålder. C spelar fortfarande sitt instrument. Familjen hade en bekant som var suzukilärare och C vet inte om det var föräldrarna eller bekanten som föreslog Suzukimetoden. Föräldrarna frågade först om C ville börja spela och svaret blev ja. Pappa var den som följde med på lektionerna och ansvarade för övningen hemma. Det blev inte övning så ofta och under en period hade C en svacka och övade inte mycket mer än tio minuter i veckan precis innan lektionen.

C har haft två suzukilärare och vet inte med säkerhet om den första läraren var suzukiutbildad, men däremot var den andra det. C upplevde att det blev mer enligt Suzukimetoden med den andra läraren. Familjen var inte med i någon suzukiförening förrän lite senare, när C hade börjat för den andra läraren.

Under första tiden hade C inte individuella lektioner, utan de var nog tre elever samtidigt, men de andra slutade efter ett par terminer och då fick C individuella lektioner. Förutom det fanns även grupplektioner. Dessutom var informanten med i skolans symfoniorkester och sedan i en mindre orkester.

När informanten pratar om konserterna kommer vissa minnen fram:

Det var läskigt att stå på scen.

Informanten var med på olika lokala läger och sedan även på de stora sommarlägren i Jönköping vid ett par tillfällen. C deltog även på några andra sommarkurser som inte var inom Suzukimetoden. Som ett komplement till Suzukimetoden har informantens lärare också lagt teknik från andra metoder.

Notläsningen introducerades ganska tidigt, ungefär när C började i andra suzukiboken och successivt gick gehörsspelet över till notspel.

Ja, det blev ju mer och mer så... men jag kommer inte ihåg så att jag lärde mig noter så... att jag hade nån notläsningsträning direkt, vet jag inte om jag hade, utan det var nog mer bara att jag började ha noterna när jag spelade styckena på nåt sätt.

Informanten minns inte om det skulle ha varit mycket lek på lektionerna. Ett minne från suzuki-tiden är att det inte var så roligt att spela i suzukigruppen. C berättar:

Och det har kanske inte med suzuki så mycket att göra (skratt) det var nog mer att jag var lite blyg och så (skratt) då var man med de andra barnen... som inte hade min lärare utan det fanns en annan lärare också, som nog var mer suzukilärare egentligen då.

C beskriver på det sättet att blygsamheten gjorde det lite svårt att uppskatta grupplektionerna. Dessutom var det svårt att känna gruppsamhörighet när de andra barnen hade en annan lärare som undervisade mer enligt Suzukimetoden. Ett annat starkt minne är lärarbytet. C berättar om detta:

Och då blev det lite som att man började om enligt suzuki igen... så det kan jag säga, det är lite suzukiminne... så då fick jag gå tillbaka och börja i bok nummer två som tolvåring... (skratt) Och lärde mig stenhårt utantill och så där liksom...

Jag ber informanten förklara lite mer om detta och får höra att C var i bok fyra innan men fick då inte spela styckena i bok fyra längre utan fick börja om från bok två för att lära sig allt utantill, vilket informanten inte kunde ordentligt. Som tolvåring var det lite känsligt att gå tillbaka till bok två. Om läraren säger C:

Och han jobbade hårt då på... eller han var ganska så där petig... att det skulle vara bra och så liksom när man spelar... inget slarv liksom... men sen gick det ganska fort fram i och för sig i början där...

C tror nog att man kan säga att läraren undervisade enligt Suzukis motto ”kunskap med kärlek”. C förklarar:

... han var ju ganska hård och på och så där, men nog var det kärlek i det, liksom, det var det ju, även om han kunde bli förbannad ibland (båda skrattar). Man kunde få sin utskällning om man inte... men jo, men visst var det med kärlek.

C håller inte kontakten med lärarna, förutom julkort mellan familjerna. Informanten tror att de höga kraven som den läraren ställde bidrog till att informanten började öva.

Ja, jag tror det lite, att hela grejen passade mig där, att det blev... att jag fick en ny kick liksom. Och sen att han blev hårdare och ställde högre krav på mig, jag tror att det liksom triggade ju...

Förutom det finns det inget särskilt minne som informanten minns som det roligaste från suzukitiden. De negativa minnena har varit vissa uppspelningar. Ibland var det lite jobbigt för informanten att spela upp. Informanten tror sig ha mest positiva minnen förknippade med Suzukimetoden. C säger detta främst med syfte på läraren och de egna lektionerna:

Ehhh... det är nog mest positivt. (tystnad) asså jag ser ju mest till min lärare och mina lektioner för honom egentligen, sen är det ju allt det runt omkring som jag inte vet... det var ju mycket det med föräldrar hit och dit... som ibland man kan tänka efteråt i vissa fall kunde bli lite väl mycket föräldrainblandning...

Av citatet framgår även att föräldrainblandningen kunde bli för mycket. Jag frågar om detta handlade om informantens föräldrar eller om andra föräldrar och C menar att det var mest andra. De egna föräldrarna har stöttat lagom utan att det har tagit över, tycker C och fortsätter sitt resonemang:

Ibland tycker jag man kunde få en känsla att vissa spelade mer för föräldrarna... de ville vara suzukiföräldrar mer än att eleverna ville spela [instrumentet]... (skratt)

Informanten tycker att det kunde ha varit lite mer kammarmusikspel under suzukitiden, men förstår att lärarna kanske kunde ha problem med att hitta jämlika till eleven även i andra instrument.

Informantens allmänna uppfattning om Suzukimetoden är övervägande positiv. Informanten har läst Suzukis bok ”Kunskap med kärlek” och är positiv till Suzukis ideologi. Det negativa är risken för att föräldraengagemanget kan ta över lite för mycket. En annan negativ aspekt är att vissa följer Suzuki ”lite väl slaviskt” utan att ta hänsyn till varje enskild individs behov. C tror dessutom inte att Suzuki menade att man skulle göra så, så kritiken riktas egentligen inte mot Suzuki utan mot de som använder sig av hans metod.

Med allt det i bakgrunden frågar jag om informant C skulle kunna rekommendera metoden till andra och svaret kommer snabbt:

Ja. Om man hittar en bra lärare.

”Bra” säger jag bekräftande. Frågan om de egna barnen ska få spela enligt Suzukimetoden kräver längre betänketid och när jag frågar om det var en svår fråga säger C:

Ja, jättesvår fråga! Ibland tänker man att de inte ska behöva spela alls (båda skrat-
tar). Men kanske, om man hittar nån bra liksom pedagog så kanske, så är det inte
helt... för det är ju allmänt utvecklande också, tror jag ju, för barn... det får vi se,
hur det blir.

C kan inte svara ja eller nej på den frågan, men menar att det är utvecklande för barn att lära
sig spela enligt Suzukimetoden och att det är viktigt att man hittar en bra suzukipedagog. Ti-
den får avgöra svaret på denna fråga.

C sammanfattar Suzukimetodens inverkan på sitt eget liv som positiv, även om det också har
varit mycket ångest, särskilt när man kommer upp till en högre nivå. Informanten menar att
man inte hade kommit lika långt om man inte hade börjat spela enligt Suzukimetoden och då
hade man kanske inte känt ångest, vilket betyder att Suzuki indirekt har orsakat ångesten. In-
formanten fortsätter:

Men vissa saker i livet hade säkert varit lättare, om man inte hade spelat.

Hela yrkesvalet hade varit lättare. Då hade man inte överhuvudtaget brytt sig om
att spela. För det är ändå så... det medför ju mycket. Det är väldigt speciellt och så
där... press och ångest på ett sätt som jag inte upplever att andra saker är. Jag tyck-
er att det är mer personligt förknippat på nåt sätt, än att klara en mattetenta till ex-
empel. Eller överhuvudtaget vanliga tentor. Spelet blir mer förknippat direkt så...
så att går det dåligt när man spelar så är det... man tar det mer personligt. Och det
kan göra, det är lite jobbigt... det blir väldigt pressat, man håller på och försöker
satsa på det så är man väldigt utlämnad till... och det kan vara väldigt jobbigt. Sen
är ja ju velig om man vill göra eller... Man är ju velig om man ska satsa på det el-
ler inte. Vilket många är ändå. Det är min upplevelse på musikhögskolan. Man vet
inte om man vågar riktigt och man vet inte om man vill eller orkar, för det är en
himla... det kräver väldigt mycket...

så såna saker kanske hade varit lättare... å andra sidan... det kanske hade varit trå-
kigt också...

Man vet inte vem man hade varit överhuvudtaget annars.

I dessa citat lyfter informanten fram problematiken med att ha haft en identitet som instru-
mentalitet sedan barndomen när man väl ska välja yrke. Eftersom det är en del av ens identitet
kan det bli svårt att inte satsa på det och om det inte går så bra och/eller om man väljer att inte
satsa på det kan det kännas som ett ifrågasättande av den egna identiteten. Identiteten som
instrumentalist sitter djupt vilket kan göra upplevelsen av både framgångar och motgångar
inom musikområdet extra stark.

Sammanfattning

Informant C tillhör kategori 3, men har tidigare tillhört kategori 1. Informanten säger sig ock-
så ha haft främst positiva upplevelser under sin suzukitid. C fick lära sig att läsa noter ganska
tidigt och fick vara med i olika orkestrar. Annan metodik användes jämsides Suzukimetoden
så att C fick en heltäckande teknisk träning på sitt instrument.

En negativ upplevelse var att byta lärare och behöva börja om från bok två när man redan
spelade i bok fyra. Den nya läraren ställde höga krav vilket gjorde att C fick en ny kick. C
Grupplektioner upplevdes inte som så roliga eftersom C var så blyg. C pratar flera gånger

under intervjun om negativa upplevelser vid uppspel. C kunde känna stark nervositet, press och ångest. De egna föräldrar var lagom engagerade, men informanten tycker precis som B att det finns vissa föräldrar som går över gränsen. C önskar att det hade varit mer kammarmusikspel. Informanten tycker också att vissa följer Suzuki "lite väl slaviskt" men tror inte att Suzuki menade att man skulle göra så.

C skulle rekommendera metoden till andra men kan inte svara på frågan om de egna barnen kommer att bli suzuki elever. Informanten har haft en identitet som instrumentalist, vilket har gjort det svårt att välja yrke. Informanten har först valt att bli professionell musiker, men sedan ändrat sig och valt ett yrke som inte har med musik att göra.

Intervju med D

Informant D tillhör kategori 2, det vill säga musiker eller musikerstudent, men har tidigare tillhört kategori 3, det vill säga annat yrke eller student inom annat yrke. Informanten har andra musikutövande i familjen på amatörnivå. D var fem år vid starten för privata instrumentstudier och antar att det var enligt Suzukimetoden även om detta inte var något som informanten tänkte på då. Sedan började informanten på den kommunala musikskolan, men fortsatte att ha samma lärare, så ingen skillnad märktes på undervisningen. Den intervjuade spelade i suzuki-grupp fram till cirka 10-års ålder och det är ungefär den perioden som D räknar som sin suzuki-period. Informanten minns inte vems initiativ det var att börja spela enligt Suzukimetoden, men antar därför att det var föräldrarnas idé. Den intervjuades dåvarande lärare var väldigt aktiv i området och det var många andra barn på dagiset som började spela för den läraren samtidigt, enligt D. Varför det blev just Suzukimetoden vet informanten inte. Mamma följde med på lektionerna och ansvarade för övningen hemma fram till att D slutade lågstadiet.

När jag frågar om övningen säger informanten:

Ja, det där gick ju i perioder också... jag vet... asså... det var... det fanns en tydlig målsättning, åtminstone från mina föräldrars sida, att jag skulle spela lite varje dag.

Och det fanns diverse perioder... olika övningsscheman med olika stycken jag skulle spela och såna grejer...ehh... och jag skulle tro att jag nog gjorde... asså spelade lite varje dag, fram till nån gång, jag vet inte, på lågstadiet... och sen på mellanstadiet och högstadiet så var det betydligt mer sporadiskt, det gick lite grann i vågor, vissa perioder övade jag väldigt mycket, och andra perioder övade jag inte alls lika mycket. Och vissa perioder ville jag mest slänga [instrumentet] i vägen, men... det gick ju över det också. (skratt)

I föregående citat berättar D att det var föräldrarna som ville att övningen skulle ske varje dag, vilket det skedde fram till lågstadiet. Sedan, blev olika perioder med mer eller mindre övning.

D vet inte om läraren hade någon suzukiutbildning. Familjen var med i en suzuki-förening. Undervisningen bestod av individuella lektioner varje vecka och grupplektioner troligen varannan vecka. D var med i gruppen periodvis. Informanten berättar att undervisningen var på gehör i början och säger:

Det jag vet är att från början så var det inte efter noter, och jag minns inte hur gammal jag var, men jag minns att jag kämpade och grät för att lära mig noter när det väl... eller när jag tvingades lära mig noter så tyckte jag att det var jättejobbigt.

Och antagligen mycket just för att jag kunde spela betydligt mer avancerade saker, svårare saker, och roligare saker än vad jag fick göra när jag skulle göra de här notläsningsövningarna. Då var det tillbaka till "Blinka Lilla Stjärna" och "Lilla Snigel" ungefär.

Och antagligen var det mycket där frustrationen låg. Och också frustration att "jag vet att jag kan spela men det går inte när jag får den här notbilden som jag måste följa, för jag förstår inte vad det betyder". Sen, på senare tid, har jag fått jättemycket just notläsningsträning i framför allt orkestersammanhang. Jag har spelat väldigt mycket i orkester.

I dessa citat beskriver informanten sin frustration under den perioden då man skulle lära sig att läsa noter. Låtarna och övningarna för notläsningen låg på en betydligt lägre instrumentteknisk nivå än informantens och då kändes det som att gå tillbaka istället för att utvecklas vidare. I orkestersammanhang har D fått mer träning i notläsning. Informanten var inte med i någon orkester redan från början av sina instrumentalstudier utan tror att orkesterspelet startades när informanten gick i första eller andra klass, efter att ha kommit över tröskeln med notläsningen.

Informanten har också deltagit i flera orkesterläger, lokala suzukiläger av större slag, folkmusikläger och folkmusikkurser. Klassisk musik och folkmusik har alltid funnits vid sidan om varandra, så på somrarna kunde det bli kurser/läger som inriktade sig mot klassisk musik och/eller kurser/läger med folkmusikinriktning. Just alla dessa aktiviteter har betytt mycket för motivationen, betonar informant D:

Och överhuv... alla de här lägre, oavsett om det var folkmusikläger eller orkesterläger, eller så, så har de varit ganska starka drivkrafter framåt i alla fall. Där har jag fått de kickar som sen har... hjälpt mig igenom ganska mycket slit under terminen... De har betytt väldigt mycket för mig.

Konserter hade D i alla fall en gång per termin, och då var det väldigt varierande om man spelade solo eller i större eller mindre grupper. Knytka är också något som de hade. Någon kammarmusik, förutom musikskolans fasta orkestrar, fick informanten inte, men det ordnades på egen hand:

Asså som sagt jag spelade i... i... musikskolans orkestrar. Ehh... och det är väl i princip den ensembleundervisning jag har fått... (tystnad) Sen spelade jag ju... på egen hand har jag spelat lite kvartett och trio och sånt under gymnasiet.

D vill minnas att det var mycket lek på lektionerna, som till exempel lekar för att man skulle få en bra hållning. Sådana lekar/övningar har informanten även fått göra som vuxen, på metodiklektioner. Då förstod inte informanten syftet med lekarna men nu förstår man att syftet kunde vara att få en bra hållning och balans.

Jag frågar om informantens starka minnen från suzuketiden och får höra ett "Oj!" som följs av tystnad tills jag bryter med: "Nån händelse eller nån känsla, eller?" Då säger D:

Nej... asså det... oj... bra fråga... eh... (lång tystnad) Asså, jag har vaga minnen av dels de här suzukiläger jag var på, och det här att man skulle spela i grupp och jag har väl nån... dels den här bilden av ... eh... ja, folk som... som hade kommit längre och stod och spelade ikapp om vem som kunde spela stycket snabbast och...

då är ... jag har väl... lite minnen av det här tävlandet: ”Hur långt har du kommit?”
”Vilken bok är du i?” ”Vilket stycke är du i?” och så där...

Informanten börjar minnas tävlandet mellan suzukibarnen om vem som kunde spela snabbast eller om vem som hade kommit längst i böckerna. Då kommer informanten även på ett besvärligt minne från suzukitiden:

ehh... jag minns väl... eh... jag minns en händelse som jag tyckte var ganska jobbig, det var när jag... eh... det måste ha varit på en suzukidag... i [ortens namn]... eh...

Jag tror att det hade kommit dit elever från annat håll också, det var lärare från annat håll också i alla fall. Eh... alla blev placerade i grupper så skulle vi spela ett stycke som jag kunde, sen kom det ett annat stycke som jag inte... Jag kommer inte ihåg om det var så att jag bara hade spelat halva, eller inte hade spelat alls, men hört det väldigt mycket, så skulle vi spela det och de som hade spelat skulle vara med, och de som inte hade spelat skulle sitta på golvet. Jag var med från början och sen så... när det kom en bit så insåg jag och märkte väl att jag kunde inte alls det här stycket och så...

Men jag ville liksom inte ge mig, samtidigt som det gick verkligen inte alls att spela. Det... att sen behöva sätta sig ner, det tyckte jag var ganska jobbigt.

Så det... det... det är en bild, det är ett minne, men det är liksom ingenting som jag har... inget som jag känner har påverkat mig särskilt mycket i efterhand. Det är liksom ingen traumatisk upplevelse egentligen, men...

D menar här att när alla suzukibarnen träffades för att spela tillsammans blev de placerade i olika grupper. Informantens grupp skulle spela ett stycke som D inte kunde och då förväntas man sitta ner medan de andra barnen som kan stycket spelar. Problemet var att informanten trodde sig kunna stycket och stod upp för att spela men hängde inte med. Det blev då pinsamt att sätta sig ner. Händelsen som informanten beskriver upplevdes som svår just då, men informanten menar att den inte har påverkat livet efteråt. Jag frågar om informanten minns hur lärarna hanterade detta, men det är ingenting D minns. Då frågar jag om det var så att det inte märktes utåt att informanten blev ledsen, varvid D svarar:

Ja, det var nog nära att jag började gråta, men... jag minns inte alls faktiskt... hur... som sagt hur det liksom hanterades eller så...

Informanten kommer plötsligt ihåg ett annat minne från folkmusikundervisningen på suzukiläger:

...det var lite folkmusikundervisning där också, som jag tyckte var jättefänt och jättetråkigt eftersom jag hade hållit på... jag hade varit på en del folkmusikläger så jag visste...

Ja, hur det skulle vara (båda skrattar). Jag tyckte det var jättetråkigt.

Informanten jämför den folkmusikundervisningen man fick på suzukiläger med den som man fick på folkmusikläger och kommer fram till att den senare var mycket roligare. På suzukiläger kändes folkmusikundervisningen löjlig. Samtidigt så berättar D att det inte alltid var så att

man kunde skilja på vad som var suzukiundervisning och vad som var folkmusikundervisning.

... jag hade också väldigt diffust att veta liksom vad som är vad och varför går jag hit och spelar nu... det var inte så att ”nu ska jag gå till min suzuki-grupp” och ”nu ska jag gå till folkmusikgruppen” utan det var liksom mer...

I efterhand så har jag inga tydliga liksom... minnen av vilket som är vad så att säga... det är klart att jag visste om jag skulle gå och spela folkmusik eller om jag skulle spela klassisk, men... men det var ändå på nåt sätt bara en del av min allmänna instrumentalundervisning. Så... så jag har lite svårt att veta vad som är vad, och minnas vad som är vad...

Då undrar jag om informanten anser att detta är positivt, varvid D svarar:

Ja, det får jag väl säga är positivt. Ehhh... det tyder ju egentligen på att det inte var någon konflikt.

Så det är klart att jag blev drillad på lektionerna när jag inte spelade slentriansextondelar... ”nu har du spelat för mycket folkmusik”, men... det var inte värre än... det har jag hört talas om... folk som har i princip tvingats välja mellan klassisk eller folkmusik, och de har haft lärare som har sagt att ”det går inte att hålla på med båda”, men där har jag ändå haft förstående lärare och... det har inte alls varit en sådan konflikt...

... utan det har snarare handlat om att allt som uppmuntrat mig att spela [instrumentet] har varit bra. Och så... så det har varit väldigt positivt.

Informanten upplever att det inte fanns någon konflikt i att ägna sig åt två olika musikstilar. Till skillnad från andra lärare som D har hört talas om så var de egna lärare förstående och ansåg att ju mer D spelade desto bättre. Informant D anser att suzukiläraren undervisade enligt Suzukis motto ”kunskap med kärlek” och de pratar när de träffas i något sammanhang. D hade samma lärare i ungefär 15 år och tycker att det kanske hade varit mer utvecklande att ha fått en ny lärare någon gång under gymnasietiden, kanske. Informanten berättar om problematiken med att byta lärare när det inte finns någon annan på musikskolan som undervisar i det instrumentet. D utvecklar det resonemanget:

... samtidigt så hade jag väldigt mycket då också... jag spelade i orkester, jag sjöng i kör, och det var... olika folkmusiksammanhang, och jag hade [kammarmusikensemble], och det var allt möjligt så där, så att... jag fick ändå musikalisk utveckling och stimulans ändå. Så att det är liksom ingenting jag lidit jättemycket av, samtidigt som man, visst jag kände att jag hade kanske kunnat utveckla ännu mer om jag hade bytt lärare, men... men det är... jag ser det inte som ett jätteproblem.

Med det resonemanget menar informanten att detta inte är något som har varit ett stort problem eftersom D anser sig ha fått tillräckligt musikalisk utveckling och stimulans.

Jag frågar D om vad som var det roligaste under suzuketiden. D svarar med ett ”oj” och en stund tystnad. Jag nämner lägren och D instämmer och säger att det är nog det tydligaste minnet av något som var roligt under den tiden. Det tråkigaste eller jobbigaste var att lära sig noter. Detta har varit väldigt starkt för informanten som säger:

När jag skulle lära mig läsa noter. Absolut. Det är nog fortfarande ett av de största trauman i min... i min [instrumentet]historia faktiskt...ehh... just det här att jag var tvungen att gå tillbaks så mycket i nån slags musikalisk nivå... eh... jag tror att det var det som gjorde att det var så oerhört jobbigt, för det... det minns jag verkligen som... eh...jättefrustrerande...

Jag ber informanten att förklara lite mer det här med att gå tillbaka och om det blev så att de bara spelade enklare stycken en period för notläsningens skull.

Nej. Alltså jag fortsatte att spela på gehör på den nivån där jag låg.

Samtidigt som jag hade de här notläsningsövningarna att ta mig igenom... läsa noter i liksom... [upphovsman av instrumentskola] och [upphovsman av annan instrumentskola] och så där... framför allt [den senare upphovsmannen] minns jag att jag (D gestikulerar som att vilja strypa någon/något) (båda skrattar).

Informanten syftar på ett antal notläsningsstycken och övningar som finns i två olika instrumentskolor och är tydlig med att visa att dessa inte var uppskattade.

Men, men... sen, asså det... ja, som sagt då var det väldigt jobbigt. I efterhand, så här i efterhand har jag insett att det kan... det kan inte ha varit särskilt lång period. Säg att det höll på i ett år... kanske... fast det känns som en evighet när man är liten. Men, nu i efterhand så är jag oerhört tacksam att jag har lärt mig läsa noter... och ... också att jag sen då har fått använda det så pass mycket i orkesterspel och såna grejer. För jag har... det har ju... både i och med suzukiundervisningen och i och med att jag har spelat så mycket folkmusik så har jag liksom utvecklat mitt gehör väldigt mycket, och blivit väldigt bra på att spela på gehör...

Ehh... men samtidigt fått då stor vana av att spela efter noter och känna en trygghet i båda.

Informanten inser idag att den frustrerande perioden då man skulle lära sig att läsa noter egentligen var en relativt kort period, även om det kändes som en evighet för ett litet barn. D är tacksam för all tid som lades ner på detta eftersom det har kommit till stor användning och idag kan D glädjas åt att vara en duktig gehörsmusiker som också är duktig på att spela efter noter.

På frågan om det finns mest positiva eller negativa minnen från suzuketiden svarar informanten med att säga att det är mest positiva minnen, men pratar återigen om notläsningsproblemet, om att man kunde störa sig på att man inte hade lärt sig det tidigare. Informanten minns inte exakt hur notläsningen introducerades eller om det var så att läraren försökte lära ut noter tidigare.

Men då... då... då var det kanske mellanstadiet... då kunde jag tänka ”varför i helvete spelade jag suzuki?” Men nu så har jag inget... så tycker jag inte alls att det var jobbigt, utan det var...

Informanten uttrycker i föregående citat frustrationen som upplevdes i barndomen på grund av att inte kunna läsa noter. Som barn kunde D till och med ångra att ha spelat enligt Suzukimetoden eftersom på grund av problemet med att inte kunna läsa noter. Idag tycker D att detta inte var så jobbigt egentligen. Jag frågar om det finns något annat som D saknade i sin suzu-

kiundervisning, men D säger att det enda är just att notläsningen borde ha introducerats tidigare.

Informantens uppfattning av metoden är ändå positiv även om det är svårt att veta exakt vad som var Suzukimetoden eller vad som är resultat av enbart Suzukimetoden. I följande citat kommer det fram ytterligare en sak som saknades i suzukiundervisningen, enligt D.

... Jag tror inte jag saknade det då, men nu kan jag tänka att det hade varit bra med lite mer lekfull inställning till [instrumentet] spel även senare i min utbildning. Ehh... asså upp hela vägen... för periodvis så kunde det vara så himla allvarligt, och det kanske mycket handlade om mig, men det kanske hade varit bra om min lärare då hade försökt leka till det lite, men...

Informant D skulle kunna rekommendera metoden även om det är svårt att veta hur det är att lära sig spela enligt andra metoder. Då frågar jag vad D kan komma på som kan vara skillnaderna mellan Suzukimetoden och andra metoder och det som kommer fram är: gehörsspel, att börja när man är väldigt liten, lekfullhet och att en förälder är med. D berättar att mamma gick en föräldrakurs och spelade med de första två eller tre åren, tills D gick om henne.

När jag ställer frågan om D vill att de egna barnen, när/om de kommer, också lär sig att spela enligt Suzukimetoden får jag ett mer utförligt svar:

Asså, jag har tänkt lite grann på det där nu och jag skulle definitivt vilja att de har ett... om de ska spela [instrumentet] eller vilket instrument som helst, så att de har ett lekfullt förhållande till det. Det skulle jag nog tycka är jätteviktigt. Ehh... att det inte är nån press... samtidigt så om jag skulle få barn nu, eller, skulle jag tycka att det var jätteroligt om de spelade ett instrument, att de intresserar sig för musik eftersom det är så viktigt för mig. Ehh... men jag skulle nog verkligen försöka se till att de fick ett lekfullt förhållande till det och... så att det liksom inte blev förknippat med press och tvång och såna grejer... och om suzukiundervisning är ett bra sätt... jag skulle antagligen... när den tiden kommer, så skulle jag försöka sätta mig in i vilka möjligheter som finns till undervisning... och så där... så att då... då är suzukiundervisning definitivt ett alternativ.

D tycker att det viktigaste om de egna barnen ska spela ett instrument är att de får ett lekfullt förhållande till det, utan press eller tvång. Om det blir Suzukimetoden eller inte kan inte D svara på nu, utan det krävs mer eftertanke och granskning av de tillgängliga metoderna när den tiden kommer, innan ett beslut tas.

D kan i alla fall sammanfatta Suzukimetodens inverkan på det egna livet som positiv trots notläsningstraumat.

Sammanfattning

Informant D tillhör kategori 1 men har tidigare tillhört kategori 3. Informanten spelade enligt Suzukimetoden fram till 10-års ålder. Övningen har inte alltid varit så regelbunden, även om föräldrarna ville att det skulle ske varje dag.

Suzukiläraren hade inget emot att D även spelade mycket folkmusik, så det blev ingen konflikt där.

Precis som informant B upplevde D notläsningen som något negativt, även om D fick börja med det mycket tidigare, när D var åtta år gammal. Informanten nämner detta som frustrerande flera gånger under intervjun. Efter att ha kommit över den tröskeln var informanten med i orkestrar och spelade även kammarmusik på egen hand, förutom deltagande i flera läger av olika slag. D minns att det var mycket lek i undervisningen men det fanns också tävlande mellan suzukibarnen. Informanten känner precis som B att man hade samma lärare under en för lång tid, i cirka 15 år, men det fanns inget alternativ på den musikskolan då eftersom bara den läraren undervisade i det instrumentet.

Informant D skulle önska en mer lekfull inställning till spelandet även när man hade blivit lite äldre. Enligt informanten, blev det för mycket allvar då.

D skulle rekommendera metoden till andra, och gällande de egna barnen ser D Suzukimetoden som ett alternativ, även om D kommer att undersöka vilka andra möjligheter som finns inom instrumentalundervisning för barn.

Intervju med E

Informant E tillhör kategori 3, det vill säga annat yrke eller studerande inom annat yrke. E har andra musikutövande i familjen. Instrumentalstudierna enligt Suzukimetoden började när E var sex år gammal och undervisningen enligt metoden slutade kanske när E var fjorton år. E spelar fortfarande sitt instrument.

När jag frågar om det var E själv eller om det var föräldrarna som tog initiativet till att börja spela svarar E:

Föräldrarna. Är det inte alltid så inom suzuki?

Jag berättar att det finns de som säger att de själva ville spela något instrument, kanske för att föräldrarna redan spelade, till exempel och då säger E:

Eller jag tror jag ville spela men det var nog inte det instrumentet jag hade valt om jag hade valt själv.

E vet inte varför föräldrarna valde Suzukimetoden. Mamma var den som följde med på lektionerna och ansvarade för övningen hemma. Övningen skedde nästan varje dag i början, men det blev alltmer sällan senare, som E berättar i följande citat:

Och sen så... så gick väl det tills man var upp i... tio år kanske... sen blev det lite mindre och mindre... mycket annat som kom i vägen och... men några gånger per vecka i alla fall, som... som minst.

E har haft en suzukilärare som E tror var suzukiutbildade. Sedan fick informanten en annan lärare men då blev det inte undervisning enligt Suzukimetoden längre. Familjen var med i en suzukiförening.

Undervisningen bestod av en individuell lektion och en grupplektion i veckan. Informanten hade orkestrar också, men tror inte att det hade med Suzukimetoden att göra. Konserter hade de en eller två gånger varje termin och läger hade de ofta. E berättar om att det alltid fanns flera läger varje år, men har själv bara varit med på ett. Jag frågar om kammarmusik och E svarar med att man spelade i orkestrar men andra instrument, förutom i gruppen då det mest handlade om det egna instrumentet.

Sedan vill jag veta om E minns ifall det var mycket lek på lektionerna, varvid jag får svaret:

När man var liten var det ju så där att ligga och spela [ett suzukistycke] på golvet och... gå runt och spela [ett annat stycke] och såna grejer, så det var det. Det var väl bra liksom, att man väver in det på ett roligt sätt och...

Det blev nåt annat än bara spelning liksom.

Informanten syftar på lekar som lärarna kunde göra där man skulle ligga ner med instrumentet och spela eller gå runt och spela samtidigt.

Notläsning var det inte så mycket av, enligt E som inser nu att detta nog var en brist. Jag frågar när de började med notläsning, för det gjorde de väl någon gång? E har svårt att minnas exakt när men tror att det var vid tolv års ålder. E säger:

Men, lite för sent, skulle jag nog vilja säga...

Jag ber om att få några minnen som kommer upp när E tänker på Suzukimetoden och då får jag höra:

Då tänker jag på grupp och mycket så här rörelser och... krypa på golvet... och... asså alltid positiv stämning och trevligt så där liksom...

Men gruppen är väl det jag kommer ihåg.

Jag frågar om det är just det som var det roligaste under suzuki tiden och E instämmer. På frågan om det tråkigaste svarar E snabbt:

När man skulle lära sig att läsa noter.

E tycker att det finns mest positiva minnen från den egna suzuki tiden. Informanten tror att läraren undervisade enligt Suzukis motto "kunskap med kärlek" och jag frågar om de håller kontakten.

Alltså, jag träffar henne på konserter och så, och då pratar man ju alltid, men... det är roligt att träffa henne och så, men inte annars.

På frågan om vad som saknades i suzuki undervisningen blir svaret noter. Annars tyckte E att undervisningen var bra.

Informantens allmänna uppfattning om metoden är att metoden är bra, men att notläsningen borde ha introducerats tidigare. E berättar i följande citat att än idag är gehörsspelet bättre utvecklat än spel efter noter.

Ehh... asså, det är väl en bra metod, men... men jag känner nu att det hade kanske varit lättare nu, nu är det bara notläsning liksom, och då hade det kanske varit lättare om man hade lärt sig mer notläsning från början, liksom. Men jag känner ändå att jag har nytta av Suzukimetoden, för spelar man till exempel i en orkester, man hör ett stycke en gång, sen sitter det ganska bra i huvudet och... då går det... bättre utan noter ibland... så man har väl... man har väl vant in det... i huvudet att lyssna, lyssna och spela.

Jag frågar om informanten skulle kunna rekommendera metoden till andra och svaret ”ja” kommer snabbt. När jag frågar om informanten skulle vilja att de egna barnen, när/om de kommer, spelade enligt Suzukimetoden blir svaret:

Ja, det tror jag.

Fast jag vet inte... det finns ju många barn som börjar alltså riktigt tidigt... fyra år och sånt. Det skulle jag nog inte låta mina barn göra, utan... lite senare i alla fall, så man hinner mogna lite...

Suzukimetodens inverkan på det egna livet kan informanten sammanfatta som positiv och då jämför E med hur det är att börja spela senare:

Annars börjar man spelar när man... går man i trean då eller?

Ja, och då känns det som att... så är det kanske inte just att spela [instrumentet] man hade varit mest intresserad av, och har man börjat då innan, så har man kommit in i det på ett annat vist.

Efter avslutad intervju fortsatte vi att prata och då kom informanten på en sak till att berätta så jag startade inspelningen igen.

Asså, när man hade grupper och så, ibland gjorde man storgrupper. Det var roligt för då fick man träffa nya människor och nya kontakter, och spela lite andra grejer, och så var man jättemånga ... så det var en positiv grej.

Minnena från när man träffades i större grupper är också starka enligt E.

Sammanfattning

Informant E tillhör kategori 3. Den allmänna uppfattningen om metoden är positiv. Informanten övade nästa varje dag i början, men sedan blev det övning alltmer sällan. Även om det ofta fanns möjlighet att delta i läger, har informanten bara varit med på ett. Konserter hade de minst en gång per termin och informanten var med i orkester, men tror inte att det hade med Suzukimetoden att göra. Lektionerna var alltid lekfulla och roliga. Något som E minns som särskilt roligt är när de träffades i större grupper.

E upplever också att notläsning introducerades för sent och att det då blev ett problem. Detta nämns ett flertal gånger under intervjun.

Informanten skulle kunna rekommendera metoden till andra och tror att de egna barnen också kommer att få spela enligt metoden, även om E inte vill att de ska börja för tidigt.

Informanten nämner precis som B att man får ett försprång när man börjar spela så tidigt, jämfört med hur det är på många musikskolor där barnen får vänta till dem går i trean på grundskolan för att få börja spela.

5.2. Del två

Under intervjun ställde jag en fråga där informanten skulle berätta om Suzukimetodens inverkan på det egna livet i förhållande till 18 punkter. Vissa informanter har gett utförliga förklar-

ingar på de flesta punkter, medan andra har svarat med endast positiv, negativ, vet ej eller ingen inverkan på de flesta av punkterna. Därför citerar jag inte alla informanter i varje punkt. Här sammanställer jag svaren efter de olika punkterna (egenskaperna) som berörs.

Instrumentteknik

Informanterna A, B, och D anser att Suzukimetoden har haft en positiv inverkan på instrumentteknik.

En av informanterna (B) berättar:

Det har definitivt varit en positiv inverkan. Just att man håller instrumentet på ett naturligt sätt. Jag har inga spänningar någonstans. Det känns som en kroppsutväxt mer än något annat.

Informanten menar att metoden bidrar till en naturlig kroppshållning och motverkar spänningar.

En annan informant (D) jämför sin egen suzukiundervisningen med folkmusikundervisningen och kommer fram till att det var inom suzukiundervisningen och inte inom folkmusikundervisningen som man fick bra övningar för att utveckla det speltekniska. D berättar:

Om jag jämför med folkmusiken, den folkmusikundervisning jag har fått, den har ju... inte förrän de sista åren, haft nån som helst teknikundervisning där... så det har jag haft i den klassiska undervisningen, och suzukiundervisning under de första åren.

Dessutom skedde allt på ett ganska lekfullt sätt, enligt informanten.

Informant C tycker också att metoden har haft en positiv inverkan på tekniken men lyfter fram att suzukirepertoaren saknar vissa tekniska moment och därför krävs det att läraren kompletterar med annat material och på så sätt bidrar till en allsidig teknisk utveckling. Informanten har själv fått en välutvecklad teknik, som det framgår av följande citat.

Men sen som sagt, jag tror det krävs komplement, jag tror inte man hade... av att bara följa... så hade man nog inte blivit lika tekniskt duktig, som jag själv anser att jag är (skratt)... Man lär sig alltid genom att spela liksom, på så sätt är det positivt tekniskt, och sen kan jag tycka att det saknades vissa bitar. Ja.

Informant E svarar efter en stunds tystnad:

Oj! Jag vet inte om det har haft nån inverkan. Det är svårt att säga liksom, man vet inte hur det hade blivit om man inte hade spelat suzuki och man bara hade spelat vanligt. Jag vet faktiskt inte där...

E vet inte om Suzukimetoden har haft någon direkt inverkan på instrumenttekniken eftersom det är svårt att veta hur det hade blivit om man inte hade spelat enligt metoden.

Notläsning och a vista spel

Två av informanterna (A och C) känner att Suzukimetoden har haft en positiv inverkan på den punkten, medan de tre övriga (B, D och E) känner att den har haft en negativ inverkan.

Informant C tror att det kan bli hämmande om man spelar utantill för länge, men började själv ganska tidigt med noter, kanske eftersom den första läraren inte var en ”renodlad” suzuki-pedagog. Detta har då inte blivit ett problem, även om a vista spel inte är informantens starkaste sida.

Informant B säger att detta är något man har lärt sig i efterhand och blivit jättebra på, men inte tack vare metoden.

Informant D hade redan pratat om notläsningen flera gånger under intervjun och säger här:

Där upplevde jag ju då snarare som att det var negativt faktiskt, eftersom det bara var gehörsspel de första åren, det tog sån tid, att det dröjde så länge innan notläsningen kom in i bilden. Så det har jag snarare fått av all orkesterspel, mycket notläsning och a vista träning.

Musikalitet

Fyra informanter (A, C, D och E) tycker att metoden har haft en positiv inverkan på den punkten, medan informant B inte vet om det finns något direkt samband.

Informant C tror att gehörsspelet kan ha utvecklat musikaliteten. C säger:

Ja, det tror jag är bra. Det tror jag. Hela grejen där med gehör, att det är mycket på gehör i början och så där... tränar väldigt mycket.

D svarar:

Ja, det har väl vart positiv inverkan, men ungefär lika mycket som allt annat jag har gjort.

Kreativitet och eget tänkande

Informant A tror att Suzukimetoden har haft en positiv inverkan på den punkten. Informanterna B och C vet inte om det finns något samband.

B förklarar:

Det vet jag inte heller. Det också så här diffust. Det kan komma likaväl från mina föräldrar som något annat.

Informant D tycker inte att Suzukimetoden har inverkat på det alls och förklarar:

Oj! Där tror jag inte den har haft nån inverkan egentligen. Där är det snarare folk-musiken som jag har verkligen tydligt känt att det har gett mig det.

Informant E är kluven och tror att det kan ha varit både positivt och negativt.

Ehhh... Båda och... ehh... positiv att... man lär sig på ett roligt vis och därför motiverar man sig själv och... men hade man fått tänka lite själv, på notläsning, så hade väl det...

E menar att det negativa kan vara att man inte fick tänka på själv och förstå logiken med notläsningen.

Koordination och kroppskontroll

Informanterna A, B, C och E anser att metoden har haft en positiv inverkan på den punkten. A är snabb med att svara:

Jaha, du. Positiv.

B menar att det har varit positiv inverkan när det gäller att spela instrumentet i alla fall.

Informant C skämtar:

Oj, det vet jag inte om jag har nån. (Båda skrattar). Jo, men det är nog mycket (skratt) ... jo men det tror jag varit bra. Ja, så att man börjar spela så tidigt ändå, och lär sig, så det tror jag... är bra.

D är inte säker på om det finns något samband och säger:

Oj! Ingen aning. Det är mycket att jag inte vet vad som var suzukimetodik och vad som var annat. Ehhh... förutsatt att alla de här lekarna man gjorde var suzukigrejer så har det antagligen haft positiv inverkan. Men där är det också svårt att veta vad... vad som jag har liksom... vad som grundades tidigt av det jag gör nu, och vad som jag har utvecklat genom... åren efteråt...

Matematiskt/logiskt tänkande

Tre av informanterna (A, B och C) vet inte om det finns något samband mellan Suzukimetoden och den punkten. En av informanterna (D) tror att metoden inte har haft någon inverkan på det och den sista informanten (E) tycker att inverkan har varit negativ.

A resonerar att allt man har gjort i livet påverkar en, men det är svårt att veta exakt vad som påverkar vad. Här citerar jag informanten:

Ah, vad roligt att du ställer den eftersom de säger att man ska bli det... (tystnad) jag har svårt... det... (tystnad) jag tror att hela livet, att man påverkas av det man har gjort, och då borde vara så att det har påverkat, men jag vet inte.

C resonerar också så och vet inte om det är just tack vare Suzukimetoden som matte har varit så lätt. C berättar:

Uhh! Det är svårt att veta om just suzuki... jag har haft ganska lätt i skolan, kan jag säga, och särskilt i just matte och sånt, men sen om det är suzuki (skratt)... men det är möjligt att... ja, det är... jag vet faktiskt inte riktigt. Men det kan ha påv... att man använder hjärnan överhuvudtaget när man är liten, det är säkert nyttigt.

Informant D säger:

Oj. Ingen inverkan vad jag vet. Ehhh... Jag har ju pysslat ganska mycket med matte på senare år, men inte... nej, jag minns ingen koppling alls till det... där är det

snarare kanske a vista spel och orkesterspel, så not... där har det varit kanske... utvecklade lite sånt kanske... men... ja.

Informanten tror inte att Suzukimetoden har hjälpt till att utveckla den sidan, men däremot tror D att notläsning kan ha gjort det.

E, som tycker att inverkan har varit negativ på den punkten, är inne på samma spår som informant D och förklarar i följande citat att man inte intresserar sig för notläsning och logiken i den när man spelar enligt Suzukimetoden.

Det här med notsystemet, det är väldigt enkelt egentligen liksom, ehh... sen när man har spelat suzuki har jag liksom inte brytt mig om takter, jag har bara spelat... så... det är väl på det viset.

Språklig utveckling

Här finns en informant (A) som tycker att inverkan har varit positiv, en (B) som tycker att den har varit negativ medan de tre övriga (C, D och E) är tveksamma till om det finns något samband.

A tror att den har varit positiv eftersom man härmar. B kände snarare att språkutvecklingen kan ha bromsats eftersom och förklarar:

Det har jag inte lärt mig av suzuki... det är snarare negativt tror jag. Jag spelade ju bättre än jag pratade när jag var i fyra års ålder. Absolut. Språket kom inte förrän senare. Så det är nog snarare negativt där.

Informant C anser sig vara ganska dålig på språk och funderar på om det kan bero på att man börjar uttrycka sig genom musiken. C tycker att det är svårt att veta om det finns något samband.

Visuellt tänkande/rumsuppfattning

På den punkten har informant A och E svarat positivt om inverkan, informant B och D har svarat inget om inverkan och informant C har svarat vet ej.

A säger:

Jag tror det för vi höll ju på lite med sånt på grupplektionerna. Och på lägre nivå. Men det också en lite rolig fråga. Jag tror ändå det, men om det är just på grund av metoden eller om det är för att vi råkar ju hålla på med det i o med... ja, jag tror... det är lite så där...

E frågar vad jag menar med fråga och jag svarar att vissa menar att man kan träna upp den förmågan bara genom att spela ett instrument. Specifikt för Suzukimetoden finns ju alla lekar, att gå runt i rummet, alla de olika sakerna man får göra. E fyller med:

Ja, men tror jag ändå positivt. Jo, det är det.

Minne

På den punkten är alla informanterna överens om att Suzukimetoden har haft en positiv inverkan. A är helt säker på det och B betonar att det handlar om gehörsminnen i så fall.

D berättar:

Det är inget jag vet, men jag skulle tro att, att ehh... det är definitivt, asså just att jag har spelat så mycket på gehör och suzukiundervisning var ju definitivt en del i det, så har det säkert påverkat minnet och inlärningsförmåga och utantillärning, och såna grejer. Det har jag märkt, jag sjunger ganska mycket i kör, och där har jag märkt att jag har väldigt lätt för att lära mig både min stämma och texten utantill. Och det är mycket möjligt att det har att göra... med att jag har spelat så mycket på gehör. Och att jag har gjort det tidigt.

Informanten kan se möjligheten till samband när det handlar om inlärningsförmåga och framför allt märks det vid körsång då informanten lätt lär sig stämmor och texter utantill.

Koncentration

Informanterna A, B, C och E anser att koncentrationen har påverkats positivt av Suzukimetoden, även om C och E är en aning tveksamma först. Vid den punkten säger informant A:

Oj! Nu svarar jag bara positivt...

Men jag svarar med att det är helt ok, bara man svarar vad man själv känner. Informanten instämmer att det är så. C berättar:

Ja... (skratt) ja, det kan vara lite upp och ner ibland, men jag tror generellt att det är bra också. Man tvingas ändå att träna om man ska lära in saker, så det... jag tror att det är bra.

C menar att man blir tvungen att koncentrera sig och träna för att kunna lära sig nya stycken.

E är också en aning tveksam först och säger ”både och”. Jag ber informanten att förklara detta och svaret blir:

Det är kanske positivt, asså när man är liten så... så det att man kan, med lek, man kan ändå få igång och lära sig nånting utan att vara medveten om det liksom, men... asså det är väl positivt.

E menar att man genom lek tränade upp koncentrationen utan att vara medveten om det då.

Informant D har ingen entydig bild gällande detta.

Självförtroende

Fyra informanter (A, B, D och E) instämmer i påståendet att Suzukimetoden har haft en positiv inverkan på självförtroendet. Informant C tror att inverkan har varit negativ på sitt eget självförtroende.

B förklarar:

Det har absolut hjälpt till, men det handlar om jag hade lätt för det. Jo, men det... självförtroendet är definitivt positivt. I o med att man började så tidigt så hade man ju ett försprång.

Informant D tycker också att man får ett försprång jämfört med andra jämnåriga som också spelar samma instrument och att kan som liten kunde känna sig duktig på något. D säger:

Det har nog varit positiv inverkan därför att... eh... jo, men jag... det... kanske lite det här, det låter lite hårt på nåt sätt, men att man kunde jämföra sig och att jag ganska ofta låg ganska bra till jämfört med jämnåriga på [instrumentet] spel, det har ju definitivt haft en bra... hjälpt självförtroendet, men... överhuvudtaget för att jag... framför allt... egentligen när jag var suzuki elev när jag var liten, så kände jag mig ganska duktig på att spela [instrumentet], och det har ju... Sen när man började skola så var det väl inte något man skröt om att man spelade [instrumentet] och så där... men det har nog ändå haft en positiv inverkan på självförtroendet, absolut.

E pratar om alla de ganska många uppspelningar har hjälpt självförtroendet. Man vande sig vid att till exempel spela solo. E fortsätter:

Och det gjorde att man vande sig vid det på ett annat vis tror jag än om man inte hade spelat suzuki, för det är kanske inte så ofta, och då kanske man sitter bakom sina noter och... här börjar man redan som jätteliten, så det tror jag nog, på den biten är de positivt.

Informanten menar att när man spelar upp utan noter har man inget att gömma sig bakom och det bygger också upp självförtroendet.

Informant C svarar här med skratt som följs av tystnad. Sedan säger C:

Oj, den... det är svårt... just på mig är jag rädd att det har det haft lite negativ effekt.

C fortsätter att prata om den punkten och har många åsikter kring den. C säger att det kanske inte beror just på Suzukimetoden, utan snarare på att C började ställa krav på sig själv ganska tidigt, vilket ledde till att om det var något som inte fungerade så bra i spelet så blev det en negativ effekt. C pratar även om hur andra barn kan ha blivit påverkade:

Och jag kan tänka mig, jag tänker elever som gör det mycket för föräldrarna, att det kan vara negativ. Att de känner, att det mer blir en börda, eller krav. Så därför så tror jag inte att man ska tvinga.

Informanten menar att om föräldrarna ställer krav och tvingar barnet att spela kan det ha en negativ inverkan på barnets självförtroende.

Informanten reflekterar om det kan vara så att den negativa effekten beror på att man har haft en petig pedagog och lärt sig analysera väldigt noga, vilket ledde till att det var svårt att bli väldigt nöjd. C reflekterar vidare och undrar om detta egentligen är så negativt. Sedan säger C att det är viktigt att läraren funderar på hur man ska vara mot eleverna. Läraren ska, enligt C hitta en balans och inte pressa eleven för mycket.

Social kompetens

Informanterna A, D och E ser ett positivt samband mellan Suzukimetoden och social kompetens. Informant B tycker att metodens inverkan på den punkten är negativ och informant C tycker inte att det finns något samband.

A säger om detta:

Jaa, man får ju träffa väldigt många nya människor. Har det med metoden att göra? Men på något sätt kan det ha med metoden att göra för det inte så ofta när man är så liten i musikaliska sammanhang att man åker på så stora läger och träffar så många nya personer. Det är inte så ofta...

A uttrycker först tveksamhet angående metodens roll i detta, men kommer sedan fram till att det är specifikt för Suzukimetoden att man ofta åker på så stora läger och lär sig att fungera i sociala sammanhang.

Informant D nämner också lägren i detta sammanhang. E vet inte om Suzukimetoden har något unikt jämfört med andra metoder gällande den punkten, men anser att metoden åtminstone bidrar till blir socialt umgänge.

Informant B säger:

Det vill jag inte påstå. Det har inte med Suzukimetoden i alla fall. Kanske till och med negativ... man blir ett [instrumentet]barn liksom (skratt)

B påstår att ett suzukibarn lätt kan få en stämpel bland andra barn och detta påverkar den sociala utvecklingen negativt.

Stresshantering

Ingen av informanterna A, B, C eller D vet om Suzukimetoden har haft någon inverkan på hur de hanterar stress medan E ser en positiv inverkan av metoden.

B anser sig vara bra på att hantera stress men vet inte om Suzukimetoden har bidragit till detta.

D nämner de historierna som berättades tidigare om att försöka spela ett stycke man inte kunde och notläsningen som stressande moment under suzukitiden, men vet inte om förmågan att hantera sådana situationer har förbättrats av Suzukimetoden.

Informant C vet inte om det har fokuserats på detta under suzukitiden och berättar:

Jag har alltid tyckt att det har varit jobbigt att spela upp och sånt. Med nervositet och så... men... ja... jag vet inte, det är kanske nånting man ska tänka på.

Det är nog, för där är också alla väldigt olika, hur man känner, så det är svårt. Jag tror det är svårt att säga nåt generellt så... men det är bra, det som är bra är att man tränas att spela upp mycket... tidigt

C tycker att det är positivt att man tränas i att spela upp, men har själv alltid haft problem med nervositet. Informanten anser att detta är väldigt individuellt och viktigt att tas i beaktning.

Rutiner/disciplin

Informanterna A och D tycker att metoden har haft en positiv inverkan på den punkten.

D berättar om hur olika övningsscheman har hjälpt till att hålla på disciplinen och övningsrutinen. Samtidigt under tonåren var det snarade inspirationen och inte disciplinen som styrde hur mycket D övade.

B ser inget samband och säger om sig själv:

Det är jag helt värdelös på. Helt! (skratt) Jag vet inte om det har någon koppling, jag tror nog det handlar om familjen (skratt)... ja eller... min lathet. Nej, det har nog ingenting med Suzukimetoden att göra.

C har inget entydigt svar på den frågan:

Hmmm. (skratt) Jo, det kan nog vara bra. (skratt) Om man... (skratt)... jag har väl inte varit nåt exemplariskt barn på det sättet. Jag övade inte så mycket, men... ja, jag vet inte, det är säkert bra. Jag vet inte... nånstans känner jag att det får vara lite måtta på det där också, med disciplin. Man måste ju vara ett levande barn också, liksom.

Informanten har själv inte varit så disciplinerad och kritiserar de som håller för hårt på disciplinen när det gäller barn. C har själv inte blivit utsatt för det. C fortsätter med sin kritik:

... Det kanske är mer föräldrar då som är... tar åt sig för mycket av det och börjar bli väldigt... de driver ju sina barn. Det är ju olika kulturer alltså överhuvudtaget. Jag tror jag har sett elever som har haft föräldrar som har varit ganska tuffa så liksom... vilket kan vara bra för vissa... vissa behöver det kanske.

Kritiken riktas alltså mot suzukiföräldrar som driver sina barn, vilket kanske kan vara bra för vissa. C nämner att den svenska kulturen skiljer sig från den japanska kulturen.

E anser att metodens inverkan på disciplinen har varit negativ. Förklaringen är:

asså det var ordning och så, men... kanske på ett... asså... inte sån disciplin som jag tänker mig i en riktig orkester men... eh... mer negativt i så fall.

Föräldrakontakt/förhållande

Informanterna A, C och E ser här en positiv inverkan av metoden. A säger:

Ja, man gjorde ju något tillsammans även om musiken alltid har varit något vi har gjort tillsammans, inte bara i suzukisammanhang. Men föräldrarna är ju en ganska stor del i det hela.

C tycker att det är positivt att föräldrarna är engagerade i barnet, bara det inte blir för mycket.

E berättar:

Klart det kunde vara... det kunde bli en del utbrott ibland liksom, när man skulle öva och... men det är väl ändå positivt.

B vet inte om det finns något samband. Att spela med föräldrarna hade nog hänt även utan Suzukimetoden.

C tycker att inverkan har varit negativ. C upplevde det som jobbigt när föräldrarna tjatade, framför allt på notläsningen.

... Det kunde vara direkt tärande på, på föräldrakontakten. Så där måste jag egentligen säga att det har varit negativ faktisk. Inte för att jag egentligen upplevt kanske nån press, men, men... just att det har varit en anledning till tjat från mina föräldrar. Liksom inte den här, vad ska man säga, moralisk press, eller en prestationsångest, utan snarare just det här tjtat som... det var ju... det var jobbigt.

Tjtatet var alltså direkt tärande på föräldrakontakten, även om C inte upplevde prestationsångest eller press.

Uthållighet

A och E anser att metoden har inverkan positivt på detta. E berättar i följande citat om att man som barn fick öva på samma stycke flera gånger om för att kunna kryssa i en lista och få belöning.

Jag kommer ihåg man fick den här listan att kryssa i när man hade spelat låtar och det gäller att fylla dem, så man övar, övar, övar på samma stycke om och om igen. Så det måste gett nåt... jag hoppas det i alla fall. Så fick man en liten guldstjärna när man hade spelat tio gånger eller vad det var...

Informanterna B och D tror inte att metoden har inverkat på detta alls. B anser sig vara dålig på den punkten men tror inte att det har med metoden att göra.

C skämtar:

mentalt då, kanske, framför allt (skratt) man får ju inte direkt nån kondition av att spela [instrumentet].

C har inte bra uthållighet, enligt egen utsago, och har inget entydigt svar på den frågan.

Förmåga att övervinna svårigheter och nå satta mål

Informanterna A, B, C och D anser att den förmågan har påverkats positivt av Suzukimetoden.

A berättar efter en lång tystnad att metoden hjälper en att lära sig att se delmål på vägen till målet.

B berättar:

Det har alltid varit för lätt för mig för att jag skulle behöva övervinna svårigheter. Så det har aldrig varit ett hinder. (tystnad) Fast det kan ju också ha att göra med självförtroendet och att jag började tidigt och... så det kanske har blivit påverkat positivt i så fall.

Informanten säger i föregående citat att instrumentalstudierna började tidigt och stärkte självförtroendet tack vare Suzukimetoden. Detta kan i sin tur ha lett till att informanten aldrig behövde känna att det fanns några svårigheter att övervinna.

C har aldrig funderat på den frågan förut men reflekterar att målet kunde vara ett nytt stycke och man drevs av att vilja komma vidare och lära sig det. C fortsätter:

Och det kunde göra att... ibland kunde man lära sig saker väldigt fort. Också just att man visste vad man ville kunna.

C tror att det är möjligt att detta kan ha speglats även i andra sammanhang.

D tror inte att metoden har inverkat på det alls.

Identitetssökande och personlighetsutveckling

På den sista punkten anser A och D att metodens inverkan har varit positiv. A säger:

Jo, men jag tror att när man söker sin identitet så är de ju ändå genom allting, musiken är en så stor del av mig... så måste den ändå ha hjälpt mig... men har det bara med metoden att göra eller att? Jo, men det måste ju... det tror jag ändå. Det också det svåra att avgöra om det är inom metoden eller om det är inom musiken, alltså så där...

Informanten säger att musiken är en stor del av sig själv och har på så sätt varit en del av identitetssökandet och personlighetsutvecklingen, så metoden har antagligen haft den del i det, även om det är svårt att avgöra.

Efter en längre tystnad säger informant D att metoden har bidragit positiv till detta. Tack vare Suzukimetoden började informanten spela så tidigt och känna sig duktig på detta. D säger:

Även om jag inte var den coolaste på skolgården så visste jag ändå att jag hade nånting som jag... man hade andra områden där man var duktig. Så att jag, ja, ju, det är positivt då.

Informant B anser att inverkan kan ha varit både positiv och negativ. B berättar att det positiva med det nog har varit på senare år. Under de tidiga tonåren var det snarare tvärtom. B berättar om sina erfarenheter:

Men på högstadiet så stälpte det mer än hjälpte kan man ju lätt säga. Jag var ju ufo i klassen. Så att det är ju först när man bebländar sig med tillräckligt många musiker som det känns bra. (skratt) Annars är jag fortfarande ett ufo i vissa sammanhang om det absolut inte har med musik att göra, och med folk i min egen ålder. Nej. Jag vet inte... Det kan ju också vara både negativt och positivt. Men det är ju klart man har social kompetens att klara av, men...

Grupptillhörigheten försvann ju totalt, men å andra sidan så har ju det gjort att jag vet vem jag är nu. Det har jag vetat de senaste tre åren i alla fall. Det är just att jag har den identiteten som [instrumentalist], att jag har någonting jag är bra på. Det har hjälpt till mycket kan jag säga. Efter högstadiet i alla fall.

Det var inte så lätt för B att veta vem man var under högstadiet, när man var så olik alla andra i sin egen ålder. Efter den perioden har informanten hittat en identitet som musiker och det har betytt mycket. Samtidigt är det fortfarande svårt som musiker att umgås i sammanhang där musiken inte är den gemensamma nämnaren.

Informant C tror också att inverkan kan ha varit både negativ och positiv. Många hittar en identitet inom idrotten, men informanten höll inte på med någon idrott utan hittade en identitet i spelet.

Så det är just [instrumentet] är det enda jag faktiskt har... jag har hållit på liksom. Så på det sättet är det ju bra. Och dåligt, för man blir ju en [instrumentet]nörd, liksom.

Och det är kanske inte alltid bra men man vet åtminstone vem man är. (skratt) Jo, men visst, man har haft en identitet i att spela [instrumentet].

Så här svarar informant E på min fråga:

Ah, det vet jag inte. Det vet jag faktiskt inte... nej, jag vet inte...

Sammanfattning

Nästa sida innehåller en sammanfattning av resultatdel två. Jag har valt att göra den i form av en tabell så att läsaren kan få en överskådlig bild av informanternas svar.

I kolumnen till vänster finns de olika punkterna som jag har frågat om och i raden högst upp de fem olika informanterna. I rutorna fyller jag i vilken inverkan (positiv, negativ, ingen, eller vet ej) Suzukimetoden har haft på varje punkt för varje informant.

	Informant A	Informant B	Informant C	Informant D	Informant E
Instrumentteknik	Positiv	Positiv	Positiv men ej heltäckande	Positiv	Vet ej
Notläsning och a vista spel	Positiv	Negativ	Positiv	Negativ	Negativ
Musikalitet	Positiv	Vet ej	Positiv	Positiv	Positiv
Kreativitet	Positiv	Vet ej	Vet ej	Ingen	Positiv och negativ
Koordination och kroppskontroll	Positiv	Positiv	Positiv	Vet ej	Positiv
Matematiskt/logiskt tänkande	Vet ej	Vet ej	Vet ej	Ingen	Negativ
Språklig utveckling	Positiv	Negativ	Vet ej	Vet ej	Vet ej
Visuell intelligens	Positiv	Ingen	Vet ej	Ingen	Positiv
Minne	Positiv	Positiv	Positiv	Positiv	Positiv
Koncentration	Positiv	Positiv	Positiv	vet ej	Positiv
Självförtroende	Positiv	Positiv	Negativ	Positiv	Positiv
Social kompetens	Positiv	Negativ	Ingen	Positiv	Positiv
Stresshantering	Vet ej	Vet ej	Vet ej	Vet ej	Positiv
Rutiner/disciplin	Positiv	Ingen	Vet ej	Positiv	Negativ
Föräldrakontakt/förhållande	Positiv	Vet ej	Positiv	Negativ	Positiv
Uthållighet	Positiv	Ingen	Vet ej	Ingen	Positiv
Förmåga att övervinna svårigheter och nå satta mål	Positiv	Positiv	Positiv	Ingen	Positiv
Identitetssökande och personlighetsutveckling	Positiv	Positiv och negativ	Positiv och negativ	Positiv	Vet ej

6. Diskussion

I detta avsnitt kommer jag att reflektera över undersökningen och analysera resultaten mot de teorier och tidigare undersökningar som jag har utgått ifrån.

6.1. Resultatet och barns utveckling

Suzukis grundtanke (kapitel 2.1.), som också fortsätter att vara syftet med Suzukimetoden, var att utveckla barnens talanger. Metoden skulle utveckla hela människan och inte bara de musikaliska färdigheterna. Av resultatet framgår att alla informanter anser att metoden är utvecklande i olika avseende, inte bara inom det musikaliska. Alla är till exempel överens om att Suzukimetoden har utvecklat deras minne, men gällande andra saker som koncentration, sociala färdigheter och koordination finns det delade åsikter.

Det är viktigt att framhäva att tre av informanterna hade perioder av frustration och ångest till följd av metodens negativa inverkan på notläsningsförmågan. Även om en informant menar att perioden inte var särskilt lång är detta något som tydligt har påverkat dessa informanters liv och utveckling. Jag skulle vilja påstå, utifrån informanternas berättelser, att detta kan ha påverkat deras självförtroende och deras spelglädje på ett negativt sätt under en period.

En informant nämner vid flera tillfällen problemen med självförtroende och nervositet vid uppspelningar. Detta är också oerhört viktigt att ta i beaktning. Det är något som jag inte hade förväntat mig när jag började med den undersökningen, eftersom jag trodde att så gott som alla suzukilärare jobbade medvetet för att stärka elevernas självförtroende och göra uppspelningar till en naturlig del av utbildningen. I detta fall verkar inte läraren ha gjort på det sättet.

En annan sak som har förvånat mig i resultatet är den negativa inverkan som en informant (B) anser att metoden har haft på den sociala kompetensen. Informanten har ett väldigt intressant perspektiv: att man som suzukibarn kan känna att man bara passar in i sociala sammanhang som har med musik att göra. Om man analyserar informantens berättelse kan man förstå att hela släkten håller på med musik och att hela informantens tillvaro har präglats av musikaktiviteter. Familjeförhållandena bär antagligen minst lika stort ansvar till informantens sociala svårigheter i vissa sammanhang. Frågan är om en suzukilärare på något sätt kan motverka en sådan negativ inverkan.

Ytterligare något som har förvånat mig är de många kritiska kommentarer från olika informanter om föräldrar som "lägger sig i för mycket". Som suzukilärare är jag själv medveten om befintligheten av den sortens problem, exempelvis föräldrar som driver sina barn för hårt och föräldrar som har svårt att lämna över ansvaret till barnet när det har blivit äldre. Det som förvånar mig är att dessa föräldrar, som jag enligt min erfarenhet är en minoritet, märks så mycket av andra barn.

Om man utgår ifrån Gardners kritik mot Suzukimetoden (se underrubrik Gardners perspektiv i kapitel 2.1.) är det förvånande att ingen informant anser att musikaliteten har blivit negativt påverkad av metoden och att bara en informant anser att metoden har haft en negativ inverkan på kreativiteten. Gardner menar att suzukibarnen blir uppfostrade till att göra som de blir tillsagda och slaviskt härma ljudinspelningarna, vilket har som följd att kreativiteten och musikaliteten bromsas. Hur kommer det sig att ingen informant relaterar till det som Gardner säger? Det kan vara så att alla informanter känner att suzukiundervisningen har främjat utvecklingen

av kreativitet och musikalitet så de har inte känt sig som små härmmaskiner, men det kan också vara så att de inte vet vad de ska jämföra med. Informanterna B och D (som har haft mycket folkmusikundervisning vid sidan om suzukiundervisningen) nämner att andra faktorer (en nämner föräldrarna och den andra folkmusiken) har utvecklat kreativiteten. Kan det vara så att man behöver spela andra musikstilar och i andra sammanhang än de som omfattas av Suzukimetoden om man ska utveckla kreativiteten och musikaliteten? Informanterna A och C nämner att de har spelat annan repertoar än suzukirepertoaren, men det framgår inte av resultatet om det handlade om andra musikstilar eller om det var i andra sammanhang. Det finns bara en informant (E) som inte berättar om annan repertoar än suzukirepertoaren. E verkar inte känna att detta skulle vara nödvändigt för utvecklandet av kreativiteten eller musikaliteten. Om man utgår ifrån Suzukimetodens 13 byggstenar (se kapitel 2.2.), vilket suzukilärarna i Sverige förväntas göra, bör suzuki eleverna spela annan musik än den som finns i suzuki-böckerna. Det framgår dock inte av byggstenarna om detta skulle vara för att utveckla kreativiteten och musikaliteten.

För att gå tillbaka till ljudinspelningarna vill jag här rikta kritik mot mig själv som forskare som inte har tagit upp detta för diskussion med de intervjuade. Under suzukiutbildning lär man sig att lyssnandet på inspelningarna är minst lika viktigt som övandet. Som lärare uppmuntrar jag mina elever till att lyssna på inspelningarna regelbundet, eftersom de bland annat fungerar som förebild hemma och hjälper i utvecklingen av barnets musikgehor. Jag märker tydligt bland mina elever att de som lyssnar på inspelningarna lär sig fortare än de som inte gör det och att de utvecklar en större känslighet för intonation och tonbildning. Genom att inte ställa en fråga kring detta i intervjusituationen får jag dock möjlighet att se om informanterna själva talar om inspelningarna och därmed anser att detta är viktigt. Med anledning av detta är det intressant att en enda informant (B) nämner lyssnandet på inspelningarna som en del av övningen. Just den informanten säger sig aldrig ha upplevt några svårigheter under suzukitiden och detta tycker jag är en ytterst intressant iakttagelse eftersom lyssnandet är en så oerhört viktig del av övningen enligt Suzukimetodens byggstenar (se kapitel 2.2.). Genom lyssnandet utvecklas barnets musikgehor och det underlättar inläringen. Att lyssna på inspelningarna har då antagligen utvecklat informantens gehor, vilket kan ha lett till att inläringen av styckena har gått väldigt bra till. Detta kan i sin tur ha lett till ett bra självförtroende. Informanten har dessutom känt sig så pass duktig på att spela att den har valt att ha det som yrke. Det är viktigt att lyfta fram de möjliga sambanden.

Suzuki menar att metoden inte riktar sig till utvalda barn (se kapitel 2.1.), men i mitt resultat är det tydligt att alla informanter kommer från familjer där det redan finns andra musikutövande, precis som Gardner hävdar (se underrubrik Gardners perspektiv i kapitel 2.1.). Är det så att det bara är sådana familjer som söker sig till Suzukimetoden? Resultatet visar att det redan fanns musikutövande i alla familjer, men flera informanter berättar också att familjerna inte var helt insatta i vad Suzukimetoden innebar, utan det var omständigheterna som styrde valet av metoden. Det verkar alltså som att familjer som redan utövar musik vill att barnen ska börja spela tidigt och om just Suzukimetoden väljs kan det bero på att den är en av få eller den enda metoden som riktar sig till små barn. I familjer där musikutövningen inte finns kan det bli så att barnen inte kommer i kontakt med musikinstrument förrän de är i skolåldern. Vill de då börja spela behöver man inte söka sig till Suzukimetoden eftersom det finns andra metoder/skolor för barn i skolåldern. Min erfarenhet av suzukiundervisningen visar att det även finns familjer där ingen spelar något instrument som söker sig till metoden. Vad kan en suzukilärare göra för att motverka att bara vissa familjer söker sig till Suzukimetoden så att Suzukis grundtanke tas i bruk? Information måste nå alla familjer, även de som inte visar ett musikintresse. Det finns antagligen många familjer som skulle kunna bli intresserade om de

fick chansen. Dominique (kapitel 2.3.) nämner också att många familjer saknar möjlighet att delta i suzukiundervisning av ekonomiska skäl. Suzukiundervisningen brukar nämligen kosta mer än annan instrumentalundervisning och suzukulärautbildning kostar också mycket pengar, vilket kan bidra till att i många orter saknas tillgång till utbildade lärare. Det krävs i vissa fall att föräldrarna är beredda att betala mycket och att ta sig till annan ort för att barnet ska få suzukiundervisning. Denna undersökning har dock inte fokuserat på den ekonomiska aspekten, så detta får kanske bli föremål för en annan undersökning.

Suzukimetoden ska hjälpa barnen att bli lyckliga och harmoniska människor (se kapitel 2.2.). Denna undersöknings resultat visar att alla informanter har hittat sig själva och är nöjda med sin tillvaro. Samtidigt visar det även att flera informanter har gått igenom identitetskriser på grund av att de spelade ett instrument (enligt dem själva). En informant menar att vissa beslut hade kunna tas mycket lättare om man inte hade varit instrumentalist. Informanten berättar om det svåra med att välja yrke och är en aning tveksam till att utsätta de egna barnen för samma sak. Mina observationer av dagens samhälle stämmer överens med vad den och ytterligare en informant säger när de menar att man blir en nörd i andras ögon när man spelar ett instrument. Samtidigt menar alla informanter utom en att man mår bra av att veta att man är duktig på något särskilt, och de anser sig ha blivit duktiga på sitt instrument, till stor del tack vare Suzukimetoden.

Saxin och Jansen Brodin samt Dominique (se kapitel 2.1.) nämner följande egenskaper som Suzukimetoden kan bidra till att utveckla hos en människa så att hon blir lycklig: handlingskraftighet, uthållighet, disciplin, fantasi, minne, koordinationsförmåga, koncentrationsförmåga och sinne för konst. I den delen av intervjun som har hög grad av strukturering frågar jag om metodens inverkan på dessa egenskaper, förutom handlingskraftighet och sinne för konst. Jag har tyvärr ingen bra förklaring på varför jag har negligerat de två sistnämnda. Kreativitet och minne har jag redan diskuterat i detta avsnitt. Fyra av de fem informanterna anser att koordinationen och koncentrationen har blivit positivt påverkad av metoden, medan en informant inte vet om det finns något samband. På frågan om koncentration har två informanter (C och E) väldigt intressanta kommentarer. De är överens om att koncentrationen har utvecklats med hjälp av Suzukimetoden, men de ger två helt olika bilder av det: C känner att man skulle tvingas till att lära sig medan E menar att man lärde sig utan att vara medveten om det. Det hade varit intressant att gå tillbaka i tiden och ser hur C har blivit tvingad och hur E har blivit lurad till att koncentrera sig.

Gällande disciplin är de inte lika eniga, utan två anser att inverkan har varit positiv, en vet inte, en ser inget samband och en anser att inverkan har varit negativ. Informanterna har också delade åsikter gällande uthållighet: två ser en positiv inverkan, två ser inget samband och en vet inte.

Gardner (se underrubrik Gardners perspektiv i kapitel 2.1.) säger att många suzukibarn slutar spela när de blir tonåringar. Alla mina informanter spelar än idag i vuxenålder, vissa på professionell och vissa på amatöرنivå, men alla slutade med Suzukimetoden innan 15-års ålder, de flesta på grund av lärarbyte.

De flesta av de positiva sidorna av metoden som Gardner nämner finns i resultatet av denna undersökning: eleverna lär sig bemästra avancerade stycken i unga år; utbildningsprogrammet är väldigt välstrukturerat, även om vissa informanter har fått uppleva frustration och bakslag; stödet från föräldrarna är väldigt starkt och instrumentet stärker kontakten mellan föräldern och barnet, även om en informant har upplevt att kontakten snarare blev sämre; barnet får en musikrik miljö redan innan den formella undervisningen startas; barnen får mycket gruppun-

dervisning vilket är viktigt eftersom barn härmar sina jämnåriga. Andra positiva sidor som han nämner återfinns snarare som motsatsen i undersökningens resultat: föräldrarna tjarar och/eller mutar sina barn för att få dem att öva och eleverna tävlar inbördes.

Gällande Gardners kritik mot metoden, har jag tidigare i detta avsnitt redan diskuterat hämmande av kreativitet och musikalitet. Han säger också att eftersom gehörsspelet värdesätts mycket högre än notläsning blir det ofta svårt för barnet att lära sig att läsa noter sedan och detta stämmer överens med vad vissa informanter har berättat i resultatet. Däremot verkar inte informanterna ha fått en begränsad musiksmak, vilket kan bero på att de även har spelat annan repertoar. En informant hävdar att allt inte är förutbestämd och att en lärare hade många roliga idéer, de andra verkar inte ha haft några bekymmer på den punkten heller, förutom en som hade ett strikt övningsschema.

Alla informanter känner att de har utvecklats på andra områden än musikalitet, vilket Gardner menar var det enda som Suzuki koncentrerade sig på. Musikalitet, koordination/kroppskontroll samt social kompetens har jag redan diskuterat tidigare i detta avsnitt. Beträffande den språkliga utvecklingen är det bara en av informanterna som har haft hjälp av Suzukimetoden, medan en annan har känt en negativ inverkan eftersom man kommunicerade genom att spela och de tre övriga inte vet. Inom den matematiska intelligensen finns tre informanter som inte vet om det finns något samband med Suzukimetoden, en som anser att det inte finns något samband och en som anser att samband finns men att inverkan är negativ eftersom man avhålls från att förstå logiken i notläsningen (eftersom man väntar så länge med notläsningsträning). Två informanter anser att den visuella intelligensen har utvecklats med hjälp av Suzukimetoden, medan två andra inte ser något samband här och den femte inte vet. Här måste jag vara självkritisk igen eftersom jag nu anser att jag kan ha lett in en av informanterna på ett positivt svar. Istället för att förklara begreppet ”visuell intelligens” förklarar jag sambandet mellan den och Suzukimetoden. Min avsikt som forskare har hela tiden varit att låta informanterna tolka mina frågor och begrepp utan att jag skulle lägga mina egna värderingar i dem, men här misslyckas jag med detta, vilket kan ha påverkat resultatet.

Självkännedom/identitetssökande/personlighetsutveckling är ett område med många motstridiga meningar: två informanter ser en positiv inverkan av Suzukimetoden, en vet inte och de två övriga anser att inverkan har varit både positiv och negativ. Detta har också diskuterats tidigare i det här kapitlet.

Att metoden kräver stora personliga uppoffringar, som Gardner säger, är det inte någon av mina informanter som tar upp.

6.2. Resultatet och Suzukimetodens byggstenar

Om man jämför resultatet med de 13 byggstenar som Suzukimetoden vilar på (se kapitel 2.2.) kan man konstatera följande:

Tidig start: alla informanter har haft en musikrik miljö och fyra av de har börjat spela ett instrument innan de hade fyllt sex år. Den femte informanten var sex år gammal vid studiestarten.

Lyssnande: alla informanter undervisades på gehör i början, men bara en informant nämner lyssnandet på inspelningarna.

Alla kan: alla informanter verkar ha haft lärare som har trott på dem och alla verkar ha fått den stimulering och uppmuntran som behövs för att de skulle utvecklas.

Föräldern: alla informanter har haft minst en engagerad förälder som har följt med på lektionerna och varit handledare hemma. Bara två informanter nämner att föräldern gick en föräldrakurs. Jag som forskare kunde ha ställt den frågan, men gjorde det inte.

Individualiserad lektion: alla informanter fick en individualiserad lektion i veckan

Grupplektion: alla informanter fick en grupplektion minst varannan vecka.

Tonen: ingen informant nämner tonalisation och återigen borde jag som forskare ha ställt den frågan.

Arbetsätt: informanterna har fått uppleva metodiken när det gäller att jobba med styckena i en viss ordning. En informant har fått börja om vid ett lärarbyte eftersom läraren ansåg att detta inte hade följts tillräckligt nog. En annan informant upplevde svårigheter vid vissa stycken och tror att läraren inte hade de nödvändiga redskapen för att förbereda svårigheter.

Repetition: informanterna har fått repetera styckena. En informant tycker att det var skönt att veta att man lätt kunde samlas och spela. Samtidigt säger samma informant att det inte alltid var så roligt att repetera så många stycken inför varje läger.

Memorering: alla informanter har lärt sig styckena utantill.

Notläsning: fyra informanter fick lära sig att läsa noter, medan en informant inte fick det. Bland dem som fick notläsningsträning kan nämnas att en fick börja spela suzukistyckena efter noter ganska tidigt, och två andra hade stora problem när man skulle lära sig att läsa noter vid en senare ålder.

Repertoar: alla informanter fick spela annan repertoar än suzukirepertoaren.

Konserter: informanterna fick regelbundet spela på konsert, men en informant menar att det inte var spelglädje som stod i fokus då. Istället kunde vissa konsertsituationer kännas väldigt pressande.

6.3. Resultatet och tidigare forskning

Saaw-Schillen (kapitel 2.3.) ser i sin undersökning att inte alla suzukilärare har Suzukis filosofi som grund till sin undervisning, vilket bland annat märks av att inte alla tror att alla barn kan. Enligt alla mina informanter har suzukilärarna undervisat enligt Suzukis motto ”kunskap med kärlek”, men det framgår inte av mitt resultat om lärarna tror att alla barn har samma förutsättningar till att utvecklas musikaliskt.

Av egenskaperna som Saaw-Schillen kommer fram till är karaktäristiska för suzukieleven, återfinns följande i resultatet av denna undersökning: informanterna har sett instrumentet som något självklart i tillvaron, har bra memoreringsförmåga, fyra av fem har fått bra scenvana, de har haft föräldrarnas stöd, har haft ett försprång och har övat.

I Saaw-Schillens resultat framgår att alla lärare anser att notläsning är nödvändigt, men så är inte fallet i min undersökning där läraren till en av informanterna aldrig introducerade notläsning. Två

av mina informanter (A och C) kom i kontakt med notläsning redan från början, på samma sätt som en av lärarna i hennes undersökning tycker att det ska göras. Detta strider mot Suzukis grundtanke enligt Saaw-Schillen, och jag vill tillägga att det även strider mot de 13 byggstenar som metoden vilar på i Sverige (kapitel 2.3.), där man menar att notläsning ska introduceras när barnet är moget för det och har uppnått en viss spelförmåga. I resultatet av denna undersökning kan man se vad som har hänt med informanterna som trots byggstenarna började med notläsning direkt. Informant A verkar inte ha haft problem med gehörsspelet och menar att notläsningen alltid fanns vid sidan av gehörsspelet, som var det viktigaste. C däremot lärde sig inte alla styckena i suzuki-repertoaren på gehör och kunde inte heller spela dem utantill. Man kan undra om detta kan ha bidragit till problemen med självförtroende och nervositet som C erfar. C fick antagligen inte uppleva känslan av att ha en stor repertoar som man kunde utantill vid unga år eftersom styckena spelades efter noter. Detta kan i sin tur ha lett till en känsla av otillräcklighet. Det som hände med C kan vara det man försöker undvika genom att vänta med notläsning. Eleven bör alltså inte bli notbunden tidigt bara för att den kan läsa noter. Informant A verkar i min uppfattning ha haft idealiska förhållanden genom att lära sig noter från början men samtidigt fortsätta utveckla gehöret.

I Saaw-Schillens resultat använder sig alla lärare av suzukiböckerna och annan material, vilket också verkar ha varit fallet med mina informanter. Beträffande slutsatsen i hennes undersökning att det inte bedrivs ren suzukimetod i Sverige, kan jag säga att mitt resultat visar motsatsen, i alla fall om man utgår ifrån metodens byggstenar. Om metoden inte bedrivs på exakt samma sätt i Japan eller om den har utvecklats sedan Suzuki började med den har jag inte gått in på i denna undersökning. Frågan är om Suzuki som ständigt förbättrade sin metod, när han var vid liv, skulle önska att anhängarna lät den förbli statisk eller fortsatte att förbättra den. Gardner (rubrik Gardners perspektiv under kapitel 2.1.) anser att förändringar kan vara välkomna om de förbättrar Suzukimetoden och det anser jag är en bra utgångspunkt. Det är positivt att det finns riktlinjer för hur metoden ska bedrivas i Sverige men det kan också vara positivt att dessa ifrågasätts och ses över, oavsett om det leder till bestående eller till förbättring.

Anderssons resultat (kapitel 2.3.) visar att suzukiundervisningen i Sverige följde metodens byggstenar då. Resultatet av denna undersökning, som är gjord fjorton år senare, visar att detta fortfarande tillämpas i hög grad (se 6.2.). Jag vill här poängtera att byggstenarna fortfarande är exakt de samma. Jag fortsätter i samma linje som i föregående stycke och ifrågasätter här varför det är så. Gällande notläsningen till exempel, skulle jag önska en liten förändring, nämligen att inte behöva vänta med notläsning tills eleven har uppnått en viss spelförmåga. Min önskan bygger dels på resultatet i denna undersökning, till exempel informant A:s idealiska förhållanden, och dels på egna erfarenheter som lärare.

Dominique (se 2.3.) kommer i sin undersökning fram till den slutsatsen att Suzukimetoden upplevs som mycket positiv av elever, föräldrar och lärare, vilket överensstämmer med resultatet i denna undersökning. Hon säger också att det inte är alla barn som har möjlighet att delta i den på grund av ekonomiska och sociala skäl men detta är inget som berörs i min undersökning. Dominique kunde i sina observationer och intervjuer märka att lärarna använde annan repertoar och improvisation som komplement till suzukirepertoaren. I mitt resultat berättar informanterna om att de spelade annan repertoar än suzukirepertoaren, men ingen nämner improvisation. En annan sak som hon kunde konstatera var att eleverna hade bra självförtroende, vilket fyra av mina informanter har fått till följd av suzukiundervisningen. En av informanterna har tyvärr fått negativa upplevelser på detta område.

7. Slutsatser och vidare forskning

Denna undersökning har gjort att jag har lärt mig mer om hur Suzukimetoden kan upplevas av elever. Jag har fått bekräftat mina antaganden om att metodens inverkan på eleverna kan få konsekvenser, positiva eller negativa, som finns kvar än i vuxenlivet. Vetskapen om detta leder förhoppningsvis till att suzukilärare och föräldrar till suzukielever reflekterar mer kring metodens positiva och negativa sidor.

Jag kan dra slutsatsen att Suzukimetoden är en mycket bra undervisningsmetod och att de positiva sidorna väger upp de negativa eftersom alla informanter talar väl om metoden, upplever att metodens inverkan på sig själva mest har varit positiv och skulle kunna rekommendera den till andra. Samtidigt är jag av samma uppfattning som Gardner att man bör fundera på om man kan göra den ännu bättre än den redan är idag. Detta är en viktig uppgift till oss alla som idag undervisar enligt Suzukimetoden.

De brister som jag anser vara av yttersta vikt är den negativa påverkan som metoden har haft på vissa av mina informanter gällande: notläsningen, föräldrakontakten, självförtroendet och sociala kompetens. Problemen med notläsningen har jag diskuterat i kapitel 6. och min slutsats är att notläsningen bör introduceras tidigt och finnas vid sidan av gehörsspelet. Det kan vara så att en del suzukilärare behöver fortbildning inom detta område. Föräldraengagemanget bör uppmuntras av lärare, men föräldrarna bör även få stöd i att gradvis kunna lämna över ansvaret till barnet, som växer med uppgiften. I kapitel 6.1. diskuterar jag problemen med självförtroende som en av informanterna har upplevt. Även om det handlar om en enda informant är detta av stor betydelse. Informantens ståndpunkt att en lärare måste försöka hitta en balans i att ställa krav utan att pressa eleven för hårt stämmer helt överens med min egen. Att suzuki-barn får en stämpel som kan försvåra det sociala samspelet med icke-spelande människor är ett problem att forska mer kring. Finns det något läraren kan göra? Eller är detta föräldrarnas uppgift?

Jag måste understryka att de negativa sidorna som framkommer i undersökningen varken är dominerande jämfört med de positiva sidorna eller berör majoriteten av informanterna. Ändå bör varje individs upplevelser tas på allvar.

Det finns många egenskaper som enligt informanternas utsago kan bli positivt påverkade av Suzukimetoden. Bland dessa vill jag nämna koncentration, minne, självdisciplin och uthållighet. Utifrån metodens byggstenar (se kapitel 2.2.) kan man konstatera att det värdesätts inom Suzukimetoden att eleverna lär sig en stor repertoar utantill och både informanterna och jag själv som forskare kan se ett samband mellan detta och de nämnda egenskaperna.

En annan slutsats som jag kan dra av denna undersökning är att Suzukimetoden ger en bra musikalisk träning, där tekniska och musikaliska färdigheter utvecklas. Metoden verkar vara en bra grund att stå på både för dem som väljer ett yrke som instrumentalister och för de som väljer att fortsätta spela som amatörer.

Jag anser härmed att syftet med uppsatsen har uppfyllts och att forskningsfrågan med tillhörande delfrågor har blivit besvarade i resultatet genom mitt val av metod. Dessa har även diskuterats i föregående kapitel.

För vidare forskning kan det vara intressant att göra en långtidsundersökning om suzukielever utifrån samma syfte som denna undersökning för att jämföra resultatet. Det kan även vara

intressant att forska om vilken kunskap och inställning musiklärare i allmänhet har om och till Suzukimetoden. Som nämnt i kapitel 6.1. kan det vara nödvändigt att undersöka om metoden ur en ekonomisk synpunkt är tillgänglig för alla barn eller vad som kan göras för att den ska bli det, exempelvis om man kan göra tillgången till utbildade suzukupedagoger större genom att ha suzukilärarutbildning vid Musikhögskolorna i Sverige. Ytterligare förslag till vidare forskning är att göra en jämförande studie mellan suzukielever, andra instrumentalelever och barn som inte spelar något instrument med samma eller ett liknande syfte som i denna undersökning.

Referenser

- Andersson, R. (1994). *Svensk Suzukiundervisning. Hur den uppfattas av föräldrarna*. Lunds Universitet (C-uppsats).
- Dominique, R. (1999). *Raka rör och böjda munstycken. En undersökning av suzukiundervisning på flöjt*. Luleå Tekniska Universitet (D-uppsats).
- Gardner, H. (1994). *De sju intelligenserna*. (Svensk översättning) Jönköping: Brain Books AB.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Patel, R. & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*.
- Saaw-Schillen, J. (1993). *Suzukimetoden. Hur ställer sig den svenska suzukipedagogiken till Shinichi Suzukis filosofi?* Lunds Universitet (B-uppsats).
- Saxin, A. & Jansen Brodin, K. (2000). *Traditionell undervisning möter Suzukimetoden: blir den traditionella undervisningen bättre om läraren också är Suzukilärare?* Luleå Tekniska Universitet.
- Starr, W. (2003/1976). *Suzukiviolinisten*. En handledning för lärare och föräldrar. Isabergs förlag: Svensk Skolmusik AB. Översättning A. Öhman.
- Suzuki, S. (1977/1969). *Kunskap med kärlek*. Ett sätt att utbilda och fostra. Svensk Skolmusik AB. Översättning S. Sjögren.
- Svedberg, L. (2003). *Gruppsykologi. Om grupper, organisationer och ledarskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Trost, J. (1997). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.
- Wood, D. (1999). *Hur barn tänker och lär*. Tänkanedets utveckling i ett socialt sammanhang. Lund: Studentlitteratur. Översättning: Björn Nilsson.

Bilaga (intervjuguide)

1. Ålder, kön, yrke, instrument, ort där du fick suzukiundervisning.
2. Finns det andra musikutövande i familjen?
3. Hur gammal var du när du började spela enligt Suzukimetoden? Hur länge spelade du enligt Suzukimetoden?
4. Var det du eller föräldrarna som föreslog att du skulle börja spela ett instrument?
5. Hur kom det sig att det blev just Suzukimetoden?
6. Vem följde med på lektionerna och ansvarade för övningen hemma?
7. Hur ofta spelade/övade du förutom på lektionerna?
8. Berätta vad du kommer ihåg om utformningen av undervisningen (individualiserade lektioner respektive grupplektioner, konserter, notläsning, orkester, kammarmusik, lekmoment, spelläger, resor, förberedelse inför högre studier och så vidare).
9. Berätta om dina minnen från suzukitiden.
10. Enligt dina egna upplevelser kan du säga att din suzukilärare undervisade enligt Suzukis motto ”kunskap med kärlek”? Håller ni kontakten?
11. Vad minns du som det roligaste respektive det minst roliga under suzukitiden? Har du mest positiva eller negativa minnen förknippade med Suzukimetoden?
12. Vad saknades i din utbildning?
13. Vad är din allmänna uppfattning om metoden idag?
14. Skulle du rekommendera metoden till andra? Vill du att dina barn också ska lära sig att spela enligt metoden? Motivera.
15. Har Suzukimetoden haft någon inverkan (positiv eller negativ) på dig när det gäller:
  - instrumentteknik
  - notläsning och a vista spel
  - musikalitet
  - kreativitet
  - koordination och kroppskontroll
  - matematiskt/logiskt tänkande
  - språklig utveckling

- visuell intelligens
- minne
- koncentration
- självförtroende
- social kompetens
- stresshantering
- rutiner/disciplin
- föräldrakontakt/förhållande
- uthållighet
- förmåga att övervinna svårigheter och nå satta mål
- identitetssökande och personlighetsutveckling

16. Sammanfattningsvis, kan du säga att Suzukimetoden har haft en positiv eller en negativ inverkan på dig som person och på ditt liv?

17. Är det något mer du vill berätta?